

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2
Siedlce

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 30-01-2014 - 12-02-2014 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Barbara Radman, Hanna Bolesta. Badaniem objęto 17 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 17 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 13 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów szkoły, grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje lekcji, placówki i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje podstawowe obszary działania szkoły lub placówki.

Obraz szkoły

Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 wchodzi w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Siedlcach. W jej ramach odbywa się kształcenie w zawodzie sprzedawca. Szkoła posiada dłużejletnią tradycję kształcenia w tym zawodzie. Aktualnie w szkole funkcjonuje jedna klasa kształcąca uczniów w tym zawodzie (klasa druga). Zmniejszenie liczby klas uczących się w szkole zasadniczej wynika z niżu demograficznego, podniesienia okresu nauki z 2 do 3 lat, dążeń uczniów do ukończenia szkoły kończącej się maturą, jak też z faktu, że szkoła prowadzi nauczanie w zawodzie technik handlowiec w 4 letnim Technikum. Uczeń kształcąc się w Zasadniczej Szkole Zawodowej nabywa umiejętności prowadzenia i organizacji sprzedaży oraz sprawnej, kompetentnej i kulturalnej obsługi klienta. Uczniowie odbywają w ramach nauki kształcenie praktyczne, które jest organizowane dla nich w sklepach PSS "Społem" w Siedlcach. W zależności od klasy trwa 1 lub 2 dni w tygodniu. Po zakończeniu nauki uczniowie przystępują do egzaminu zawodowego. Szkoła posiada wykształconą kadrę, właściwą bazę dydaktyczną. Uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej na równi z uczniami pozostałych typów szkół (Technikum i Liceum Ogólnokształcące) aktywnie uczestniczą w bogatym życiu szkoły. Osiągają sukcesy dydaktyczne i sportowe na miarę możliwości. Szkoła posiada ciekawą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Procesy edukacyjne zachodzące w szkole mają charakter zorganizowany i są adekwatne do indywidualnych oraz grupowych potrzeb uczniów. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Działania motywujące i wspierające nauczycieli są powszechne. Realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Wykorzystanie wiedzy na temat osiągnięć uczniów w poprzednim etapie edukacyjnym w realizacji podstawy programowej powoduje, że diagnoza tych osiągnięć jest trafna. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Procesy edukacyjne są spójne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej. Nauczyciele umożliwiają uczniom kształtowanie kluczowych kompetencji. W szkole monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe. Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Działania szkoły zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów jest powszechne, świadczy o skuteczności działań szkoły w tym zakresie. Zasady postępowania i współzycia w szkole są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Rodzice i uczniowie mają wpływ na kształt zasad postępowania i współzycia, które obowiązują w szkole. W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb. Na tej podstawie przyjęte są systemowe rozwiązania i celowe działania na poziomie całej szkoły. Uczniowie mają zapewnioną: opiekę psychologiczną – pedagogiczną, doradztwo zawodowe, pomoc pielęgniarki szkolnej. Przy szkole funkcjonuje stołówka szkolna. Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Siedlcach postrzegana jest jako placówka dbająca o ucznia i jego rozwój oraz promująca kształcenie praktyczne.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2
Patron	
Typ placówki	Zasadnicza szkoła zawodowa
Miejscowość	Siedlce
Ulica	Oskara Langego
Numer	8
Kod pocztowy	08-110
Urząd pocztowy	Siedlce
Telefon	25 7943620
Fax	25 7943623
Www	www.zsp2siedlce.pl
Regon	71248612900000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	17
Oddziały	1
Nauczyciele pełnozatrudnieni	12.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	2.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	11.76
Średnia liczba uczących się w oddziale	17
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	1.42
Województwo	MAZOWIECKIE
Powiat	Siedlce
Gmina	Siedlce
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	B
Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału (D)	✓
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się (D)	✓
Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się (D)	✓
Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania (D)	✓
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach (D)	✓
Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój (D)	✓
Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej (B)	✓
Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój (B)	✓
Uczniowie uczą się od siebie nawzajem (B)	✓
W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów (B)	✓
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	B
W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego (D)	✓
Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji (D)	✓
W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz (D)	✓
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych (B)	✓
Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy (B)	✓
Respektowane są normy społeczne	B
Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne (D)	✓
Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego (D)	✓
Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu (D)	✓
W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb (B)	✓
W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice (B)	✓

Wnioski

- 1.Oferta edukacyjna szkoły rozwija kompetencje kluczowe potrzebne uczniom w dorosłym życiu i na rynku pracy.
- 2.Realizowane procesy edukacyjne są planowane i zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się z uwzględnieniem możliwości i potrzeb uczniów.
- 3.Nauczyciele wspierają się wzajemnie w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych, co korzystnie wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły oraz rozwój uczniów.
- 4.Nauczyciele okazują swoją wiarę w możliwości uczniów, co pozytywnie wpływa na ich udział w różnorodnych formach aktywności szkolnej oraz w działalności społecznej i charytatywnej, powodując ich rozwój osobowy.
- 5.Działania wychowawcze szkoły są spójne i akceptowane przez całą społeczność, wpływają na kształtowanie pożądanych postaw uczniów przejawiających się w godnym reprezentowaniu szkoły w środowisku lokalnym.
- 6.Wszyscy respondenci postrzegają placówkę jako dbającą o jakość uczenia się i relacje z lokalnym środowiskiem a także jako promującą kształcenie zawodowe.
- 7.Rodzice są zadowoleni ze współpracy ze szkołą, uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę.
- 8.Uczniowie nabywają umiejętności i wiadomości określone w realizowanych programach nauczania na wysokim poziomie, nauczyciele analizując osiągnięcia uczniów dostosowują formy i metody pracy do ich możliwości.
- 9.Szkoła podejmuje działania służące eliminowaniu zagrożeń i wzmacnianiu pożądanych zachowań, uczniowie prezentują postawy zgodne z przyjętymi normami.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Nauczanie w efektywnych szkołach jest celowe, ma jasno określone zadania, jest dobrze zorganizowane, przygotowane i odbywa się w odpowiednim tempie. Ilość czasu spędzanego na uczeniu się jest zaplanowana i kontrolowana, a stawiane pytania angażują uczniów. Środowisko uczenia się powinno być atrakcyjne, metody pracy nauczycieli oparte na najnowszej wiedzy pedagogicznej. Ważne jest, by zachęcać uczniów do samooceny i brania odpowiedzialności za proces uczenia się. Duży wpływ na ten proces ma informowanie uczniów o postępie, jaki się dokonuje w ich rozwoju intelektualnym, społecznym i osobistym.

Poziom spełnienia wymagania: B

Planowanie procesów edukacyjnych w szkole służy rozwojowi uczniów. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb indywidualnych ucznia. Wszyscy nauczyciele prowadzą działania adekwatne do zaplanowanych i realizowanych procesów edukacyjnych.

Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. Umiejętność uczenia się uczniów jest kształtowana poprzez: podejmowanie decyzji przez uczniów, wyrażanie opinii, podsumowywanie lekcji, poszukiwanie różnych rozwiązań. Wszyscy uczniowie deklarują, że wiedza, jak się uczyć.

Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Są to działania powszechne.

Relacje: nauczyciel - uczniowie i uczniowie - uczniowie są właściwe. Opinie uczniów i rodziców na temat atmosfery panującej w szkole są pozytywne. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Działania podejmowane przez nauczycieli w tym zakresie są powszechne. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Motywowanie na lekcji przez nauczyciela traktowane jest jako: wspieranie, udzielanie informacji zwrotnej, pomoc w sytuacjach trudnych. Informowanie ucznia o postępach w nauce w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Wszyscy nauczyciele prowadzą działania w tym kierunku. Informacja zwrotna wspierająca uczenie się uczniów zawiera odniesienie do tego, co uczeń wykonał dobrze, jakie błędy popełnił i wskazówki do dalszej pracy. Informacja zwrotna oraz ocenianie mają różnorodną formę.

Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej. Wszyscy nauczyciele podejmują działania w organizacji tych procesów. Uczniowie niejednokrotnie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Nauczyciele są skuteczni w kształtowaniu odpowiedzialności uczniów. Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. W szkole stosowane są elementy rozwiązań nowatorskich służących rozwojowi uczniów. Są one adekwatne do potrzeb rozwojowych uczniów. Większość nauczycieli deklaruje, że stosuje nowatorskie

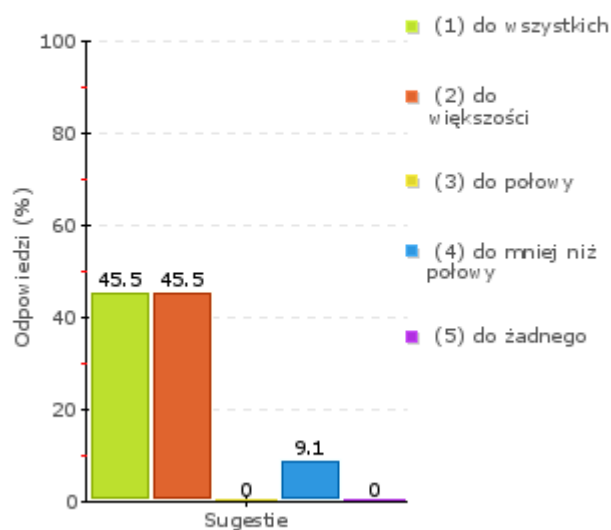

Obszar badania: Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału

Planowanie procesów edukacyjnych w szkole służy rozwojowi uczniów. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb indywidualnych ucznia. Wszyscy nauczyciele prowadzą działania adekwatne do zaplanowanych i realizowanych procesów edukacyjnych. Zdaniem ankietowanych uczniów klasy II (11) nauczyciele rozumie tłumaczą zagadnienia na lekcji: 5 uczniów - większość nauczycieli i 5 uczniów - wszyscy nauczyciele. Jeden uczeń uważa, że jest to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 1. Stwierdzili, że nauczyciele potrafią zainteresować ich tematem lekcji: 2 uczniów - wszyscy nauczyciele, 4 uczniów - większość nauczycieli, 4 uczniów - połowa nauczycieli. Jeden uczeń uważa, że robi to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 2. Ankietowani uważają, że sposób, w jaki nauczyciele uczą, powoduje, że chcą się uczyć: 2 uczniów - wszyscy nauczyciele, 4 uczniów - większość nauczycieli, 4 uczniów - połowa nauczycieli. Jeden uczeń stwierdził, że nie robi tego żaden nauczyciel. Rys. 3. Po wszystkich obserwowanych zajęciach uczniowie stwierdzili, że lekcje nie różniły się w sposób istotny od pozostałych zajęć. Według nich zajęcia są zawsze ciekawe i dobrze przygotowane. Na zajęciach podobały im się: pomoce wykorzystane na lekcji, materiały, tablica interaktywna, tematyka zajęć, dotycząca spraw im bliskich, możliwość dyskusji, samodzielnej pracy i pracy w grupie, udziału w dyskusji i wyrażania własnych opinii i sądów. Nauczyciele po zajęciach stwierdzili, że lekcje nie różniły się w sposób istotny od innych. Na jednej z lekcji zdaniem nauczyciela uczniowie wykazywali się umiarkowaną aktywnością. Mieli w mniejszym stopniu możliwość odniesienia się do wiedzy nabytej w ramach innych przedmiotów (informatyka), ale zdecydowanie treści wykorzystane na lekcji poruszały doświadczenie uczniów dotyczące internetu, możliwości korzystania z komputera, odnosiły się do rzeczywistości. Na pozostałych trzech zajęciach uczniowie wykazali się aktywnością i mieli możliwość odniesienia się do wiedzy nabytej na innych przedmiotach i zajęciach praktycznych. Zajęcia różniły się stosowanymi aktywizującymi metodami pracy, rodzajem źródeł informacji, wykorzystanymi środkami dydaktycznymi, stopniem trudności omawianych zagadnień oraz zaangażowaniem uczniów w wykonywanie poszczególnych zadań. Po obserwacjach lekcji nauczyciele stwierdzili, że metody wybrane pozwalały na samodzielną pracę uczniów, kształtowały umiejętność pracy w grupie, stworzyły możliwość uczenia się od siebie nawzajem. Kształtowały u uczniów umiejętności komunikowania się, dyskusji, wypowiedzi, argumentacji niezbędnej podczas wykonywania zadań zawodowych związanych z handlem. N-I zachęcał uczniów do wzajemnego uczenia się, umożliwiał poprawę popełnianych błędów. Uczniowie mieli możliwość nabycia umiejętności radzenia sobie na co dzień. Stosowane metody pracy sprzyjały nabywaniu umiejętności przydatnych w zawodzie sprzedawca, pozwoliły na samodzielną pracę uczniów. Zastosowane metody - aktywizujące: burza mózgów, heureka, podające rozmowa kierowana - wchodzenie w rolę, drama, praca w grupach i parach sprawiła sprzyjały kształtowaniu umiejętności przydatnych na rynku pracy, stworzyły możliwość uczenia się od siebie i pracy w zespole. Zastosowanie rozsypanek zdaniowych pozwoliło uczniom na lepsze przyswojenie treści ze względu na aktywację pamięci wzrokowej i motorycznej. Są to zadania, które uczniowie lubią. Dobór form i metod pracy oraz materiałów i pomocy dydaktycznych pozwolił na realizację zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia pozwoliły nauczycielom uzyskać informacje zwrotną w zakresie skuteczności wybranych metod pracy a uczniom określić przydatność nabywanych umiejętności w zawodzie sprzedawca.

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
 Nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia.
 KADUMS

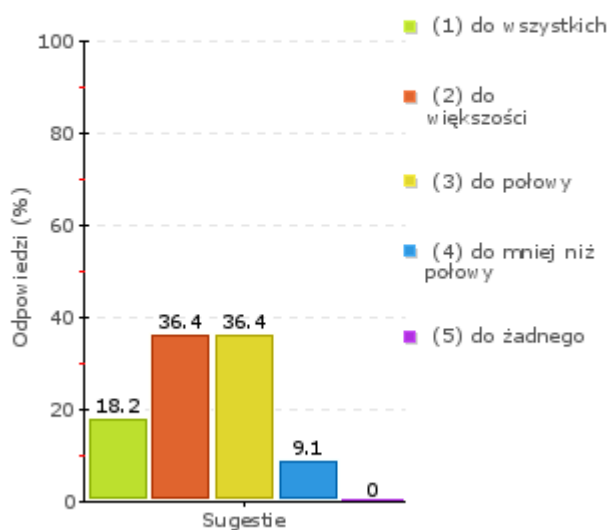
Liczebność: 11

Rys. 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
 Nauczyciele potrafią zainteresować mnie tematem lekcji.
 KADUMS

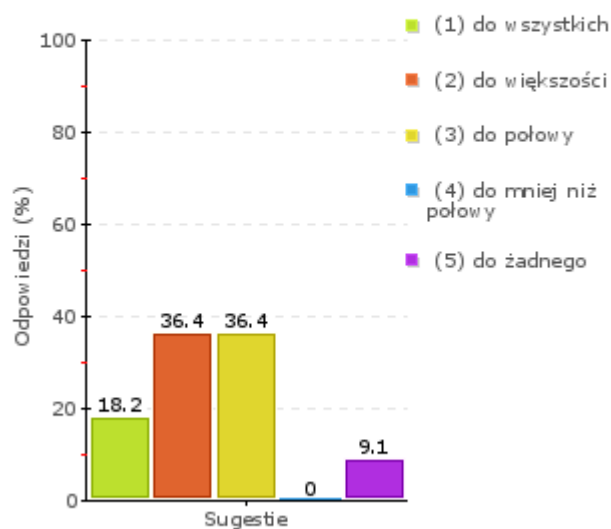
Liczebność: 11

Rys. 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
 Sposób, w jaki nauczyciele uczą, powoduje, że choć się uczyć. KADUMS

Liczebność: 11

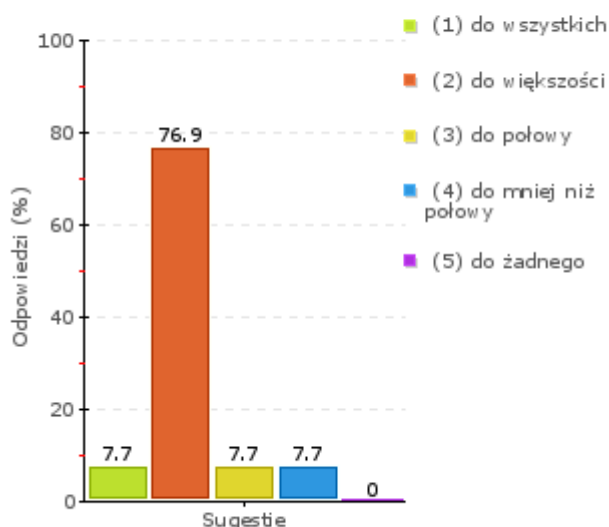
Rys. 3j

Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. Umiejętność uczenia się uczniów jest kształtowana poprzez: podejmowanie decyzji przez uczniów, wyrażanie opinii, podsumowywanie lekcji, poszukiwanie różnych rozwiązań. Wszyscy uczniowie deklarują, że wiedzą, jak się uczyć.

Wszyscy ankietowani nauczyciele uważają, że uczniowie potrafią się uczyć samodzielnie: jeden nauczyciel - wszyscy uczniowie, 10 nauczycieli - większość uczniów, jeden nauczyciel - połowa uczniów. Jeden nauczyciel uważa, że jest to mniej niż połowa uczniów. Rys. 1. Prawie wszyscy ankietowani uczniowie klasy II (11) stwierdzili, że nauczyciele wyjaśniają im jak się uczyć: trzech uczniów - wszyscy nauczyciele, 6 uczniów - większość nauczycieli, jeden uczeń - połowa nauczycieli. Jeden uczeń uważa, że jest to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 2. W opinii ankietowanych uczniów, potrafią się oni uczyć: 5 uczniów zdecydowanie tak i 6 uczniów - raczej tak. Rys. 3. Obserwacja zajęć potwierdziła, że nauczyciele większości uczniom stwarzali sytuacje, w których mogli podejmować indywidualne decyzje dotyczące ich uczenia się. Często podczas lekcji nauczyciele tworzyli uczniom takie sytuacje, w których mogli wyrażać swoje opinie. Większość uczniów na zajęciach skorzystała z możliwości wyrażenia swojego zdania na tematy poruszane na lekcji. Uczniowie mieli możliwość podsumowania lekcji. Przez większość lekcji nauczyciele tworzyli sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów różnych rozwiązań. Nauczyciele poprzez: polecenia, podpowiedzi, naprowadzanie, prezentacje, zachęcanie, pochwały, możliwość uzyskania dobrej oceny itp. kształtowali u uczniów umiejętność uczenia się.

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe? potrafią się uczyć samodzielnie KADN

Liczebność: 13

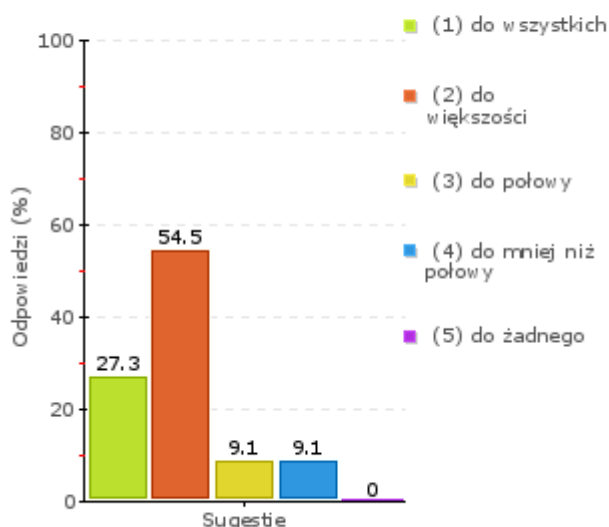

Rys. 1j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują poniższe opisy?

Nauczyciele wyjaśniają nam, jak się uczyć. KADUMS

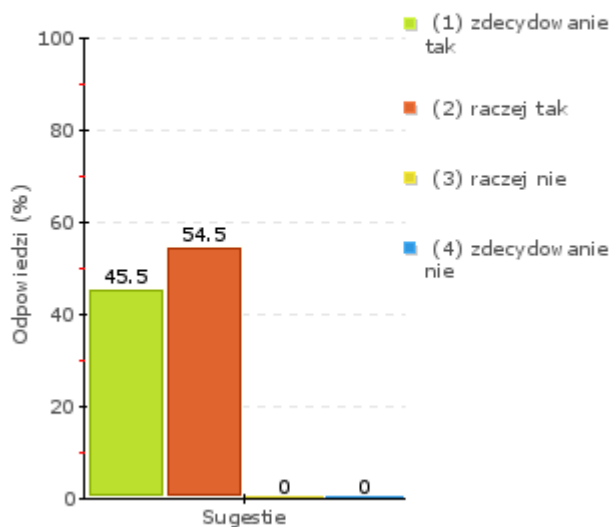
Liczebność: 11

Rys. 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Potrafię się uczyć.
KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 3j

Obszar badania: Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się

Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Są to działania powszechne.

Relacje: nauczyciel - uczniowie i uczniowie - uczniowie są właściwe. Opinie uczniów i rodziców na temat atmosfery panującej w szkole są pozytywne.

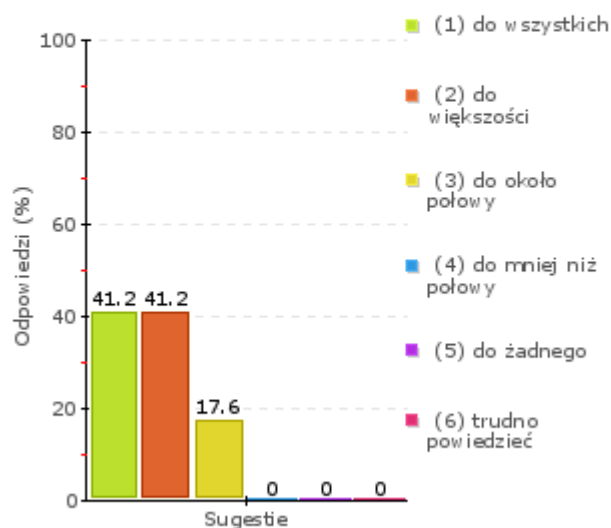
Wszyscy ankietowani rodzice (17) wyrazili opinie, że nauczyciele dbają o dobre relacje między ich dzieckiem a innymi uczniami: 7 rodziców - wszyscy nauczyciele, 7 rodziców - większość nauczycieli, 3 rodziców - połowa nauczycieli. Rys. 1. Większość ankietowanych uważa, że ich dziecko chętnie chodzi do szkoły: 4 rodziców - zdecydowanie tak, 8 rodziców - raczej tak. Troje rodziców jest przeciwnego zdania a dwoje uważa, że trudno powiedzieć. Rys. 2. Wszyscy stwierdzili, że nauczyciele szanują ich dzieci: 9 rodziców - wszyscy nauczyciele, 4 rodziców - większość nauczycieli, 3 rodziców - połowa nauczycieli. Jeden rodzic uważa, że trudno powiedzieć. Rys. 3. Większość rodziców twierdzi, że nauczyciele traktują wszystkich uczniów równie dobrze: 9 rodziców - wszyscy nauczyciele, 2 rodziców - większość nauczycieli i dwoje rodziców - połowa nauczycieli. Jeden rodzic jest zdania, że odnosi się to do mniej niż połowy nauczycieli. Troje rodziców uważa, że trudno powiedzieć. Rys. 4. Wszyscy ankietowani uczniowie klasy II (11) stwierdzili, że większość czasu na lekcjach wykorzystują na uczenie się: 6 uczniów - na wszystkich zajęciach, 4 uczniów - na większości zajęć. Jeden uczeń - na połowie zajęć. Rys. 5. Wszyscy są zdania, że uczniowie odnoszą się do siebie przyjaźnie: 6 uczniów - na wszystkich zajęciach, 3 uczniów - na większości zajęć, jeden uczeń - na połowie zajęć. Jeden stwierdził, że na mniej niż połowie zajęć. Rys. 6. Ankietowani uczniowie w większości uważają, że uczniowie pomagają sobie w nauce: 4 uczniów - na wszystkich zajęciach, 3 uczniów - na większości, 2 uczniów - na połowie. Jeden uczeń - na mniej niż połowie zajęć i jeden - na żadnych zajęciach. Rys. 7. Według większości z nich, nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów: 3 uczniów - wszyscy nauczyciele, 3 uczniów - większość nauczycieli, 3 uczniów - połowa nauczycieli. 2 uczniów uważa, że nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów na mniej niż połowie lekcji. Rys. 8. W większości

stwierdzili, że uczniowie w ich szkole nie są lekceważeni przez innych: jeden uczeń - zdecydowanie nie, 6 uczniów - raczej nie. Przeciwnego zdania jest 4 uczniów: jeden uczeń - zdecydowanie tak i trzech uczniów - raczej tak. Rys. 9. Obserwacje lekcji potwierdziły, że uczniowie odnoszą się do siebie przyjaźnie. Wzajemne relacje między nauczycielami i uczniami były życzliwe. Nauczyciele przyjmowali opinie i inicjatywy uczniów podczas lekcji, wyrażali akceptację i czasem wykorzystywali je na lekcji. Uczniowie mieli możliwość wykorzystania popełnionych błędów do uczenia się. Atmosfera uczenia się na lekcjach była twórcza i pozytywna. W opinii pracowników niepedagogicznych (dziewiętnastu zatrudnionych na 15.6 etatu) w szkole panuje bardzo dobra atmosfera współpracy. Wszyscy wspierają się w realizacji zadań zawodowych oraz życiowo. Zawsze jest zgoda i porozumienie nawet, gdy na początku pojawiają się wątpliwości czy różnice zdań. Dla wszystkich ważna jest jakość wykonywania własnych obowiązków a to pozytywnie wpływa na atmosferę pracy i współpracy. Starsi w szkole są przykładem dla młodzieży, swoją postawą kształtują właściwe zachowania uczniów, okazują im szacunek.

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele dbają o dobre relacje między moim dzieckiem a innymi uczniami. KADR

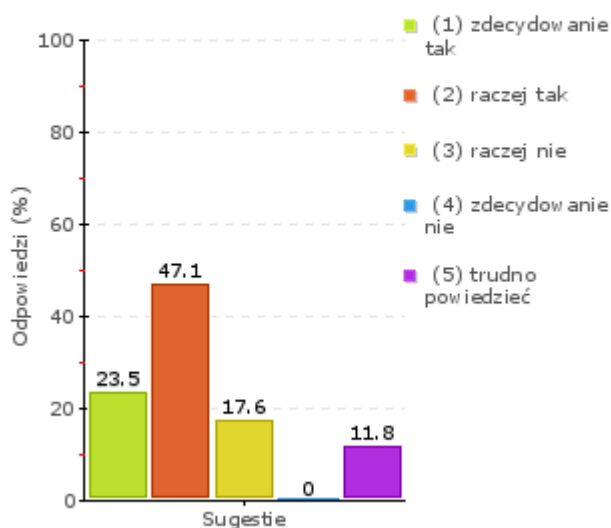
Liczebność: 17

Rys. 1j

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniem? Moje dziecko chętnie chodzi do szkoły. KADR

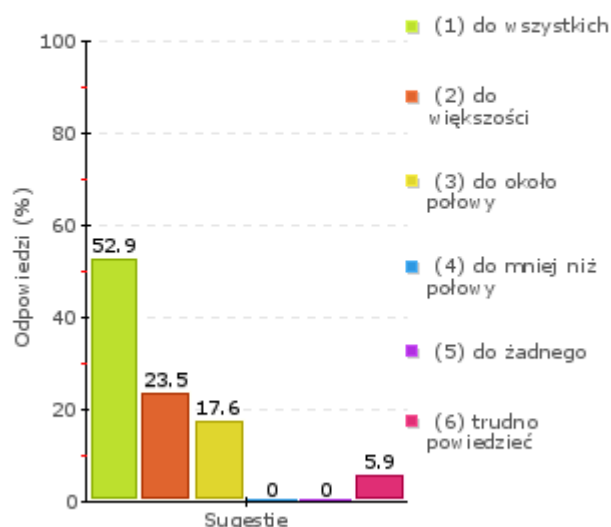
Liczebność: 17

Rys. 2j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele szanują moje dziecko.
 KADR

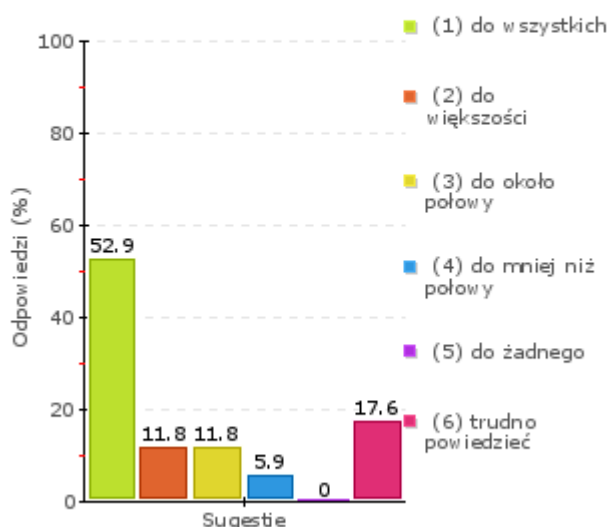
Liczebność: 17

Rys. 3j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele traktują wszystkich uczniów równie dobrze.
 KADR

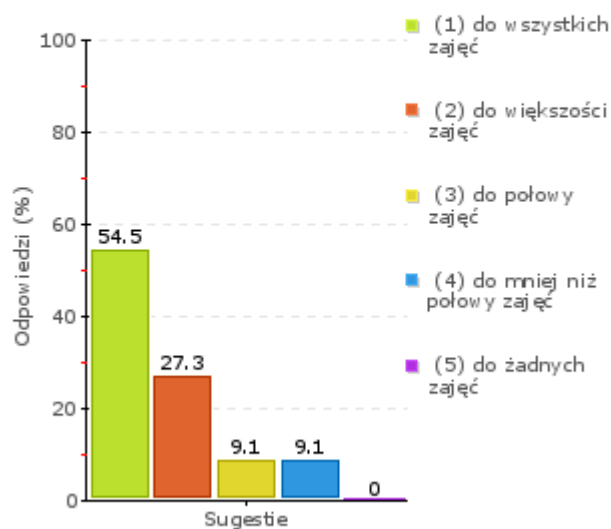
Liczebność: 17

Rys. 4j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
 My uczniowie odnosimy się do siebie przyjaźnie.
 KADUMS

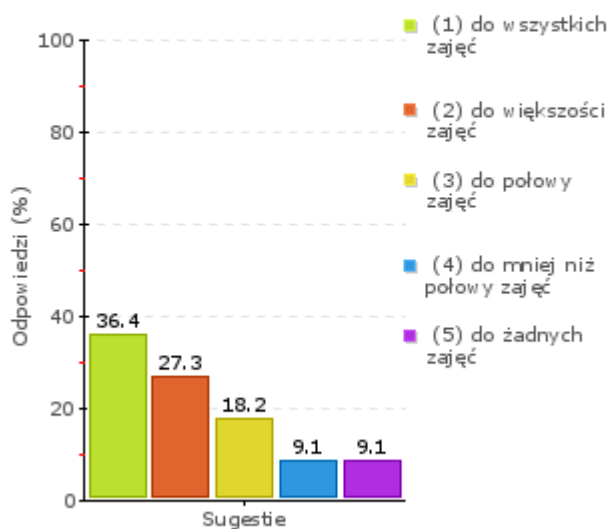
Liczebność: 11

Rys. 5j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
 My uczniowie pomagamy sobie w nauce.
 KADUMS

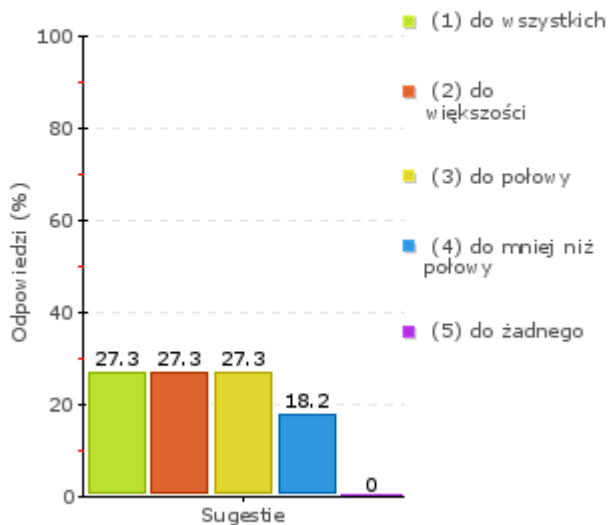
Liczebność: 11

Rys. 6j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
 Nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów.
 KADUMS

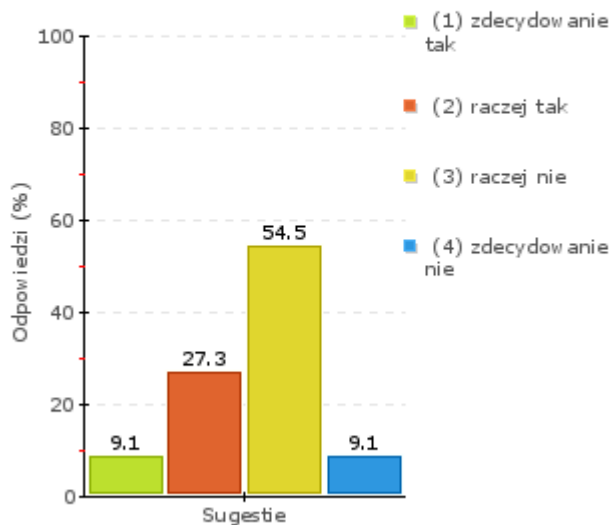
Liczebność: 11

Rys. 7j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
 Niektórzy uczniowie w mojej szkole są lekceważeni przez innych.
 KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 8j

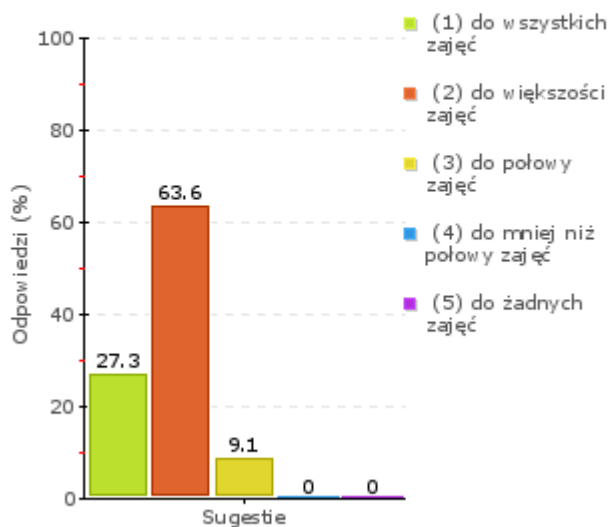
Obszar badania: Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania

Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.

Działania podejmowane przez nauczycieli w tym zakresie są powszechne. Wszyscy ankietowani uczniowie klasy II (11) stwierdzili, że wiedzą dlaczego czegoś uczą się na lekcji: 3 uczniów - na wszystkich zajęciach, 7 uczniów - większości zajęć, jeden uczeń - na połowie zajęć. Rys. 1. Zdaniem wszystkich uczniów - nauczyciele wyjaśniają im, jakich działań oczekują od nich na lekcjach: 4 uczniów - na wszystkich zajęciach, 5 uczniów - na większości zajęć, 2 uczniów - na połowie zajęć. Rys. 2. Na obserwowanych zajęciach nauczyciele przedstawiali cele zajęć i upewniali się, czy uczniowie to zrozumieli. Uczniowie mieli na lekcjach możliwość poznania celów lekcji.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania? Wiem dlaczego czegoś się uczę na tej lekcji. KADUMS

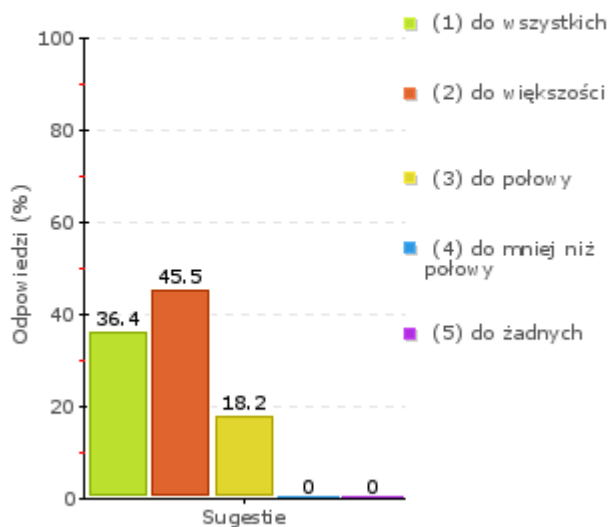
Liczebność: 11

Rys. 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele wyjaśniają nam, jakich działań oczekują od nas na lekcjach. KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 2j

Obszar badania: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach

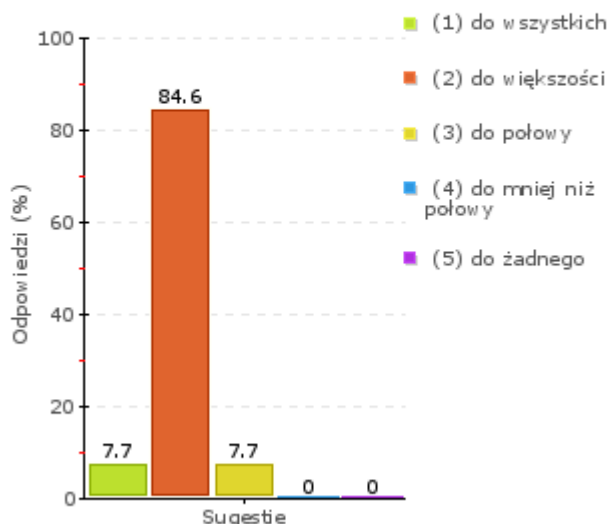
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Działania motywujące i wspierające są powszechne. Motywowanie na lekcji przez nauczyciela traktujemy jako: wspieranie, udzielanie informacji zwrotnej, pomoc w sytuacjach trudnych.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (13) stwierdzili, że dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują od nich uczniowie, są oni zmotywowani do pracy: jeden nauczyciel - wszyscy uczniowie, 11 nauczycieli - większość uczniów, jeden nauczyciel - połowa uczniów. Rys. 1. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (17) uważają, że nauczyciele chwalą ich dzieci częściej niż krytykują: jeden rodzic - wszyscy nauczyciele, 9 rodziców - większość nauczycieli, trzech rodziców - połowa nauczycieli. Jeden rodzic twierdzi, że robi to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 2. Zdaniem rodziców, nauczyciele wierzą w możliwości ich dzieci: 4 rodziców - wszyscy nauczyciele, 8 rodziców - większość nauczycieli, 3 rodziców - połowa nauczycieli. Dwoje rodziców jest zdania, że trudno powiedzieć. Rys. 3. W zasadzie wszyscy ankietowani uczniowie potwierdzili, że lubią się uczyć na lekcjach: 5 uczniów - na wszystkich zajęciach, 2 uczniów - na większości zajęć, trzech uczniów - na połowie zajęć. Tylko jeden uczeń uważa, że nie lubi się uczyć na żadnych zajęciach. Rys. 4. Wszyscy ankietowani uczniowie są zdania, że nauczyciele pomagają im, jeśli potrzebują wsparcia: 2 uczniów - wszyscy nauczyciele, 5 uczniów - większość nauczycieli i 4 uczniów - połowa nauczycieli. Rys. 5. Uczniowie po obserwowanych lekcjach stwierdzili, że na tych lekcjach pomagały im się uczyć: nauczyciel, jego wiedza, pomoc i życzliwe podejście, podpowiedzi nauczycieli, pytania, pomoce dydaktyczne, karty pracy, tablica interaktywna, materiały pomocnicze, ćwiczenia praktyczne, podręczniki, wiedza z poprzednich lekcji.

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe?
 dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują ode mnie, są zmotywowani do pracy KADN

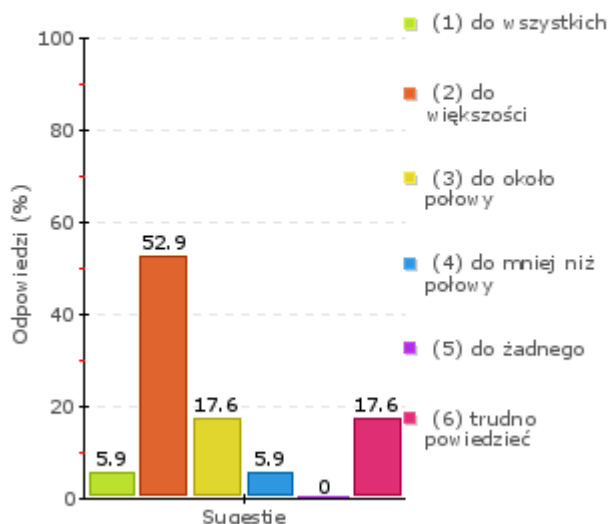
Liczebność: 13

Rys. 1j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele chwalać moje dziecko częściej niż krytykują, KADR

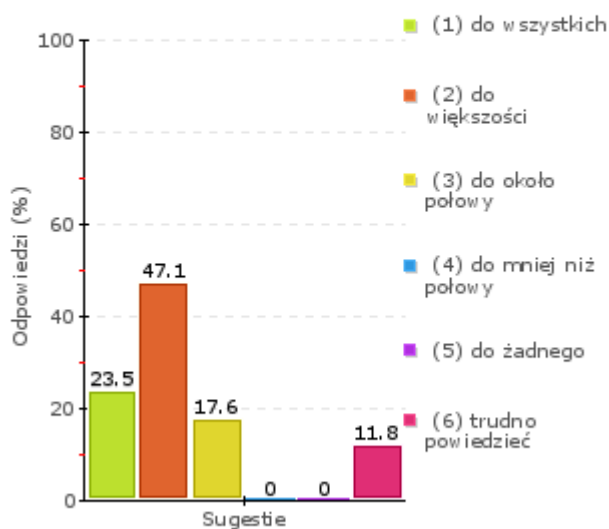
Liczebność: 17

Rys. 2j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele wierzą w możliwości mojego dziecka, KADR

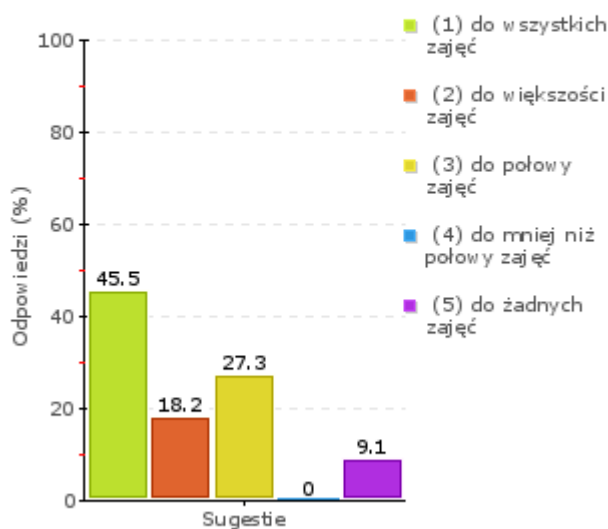
Liczebność: 17

Rys. 3j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
 Lubię się uczyć na lekcjach, KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 4j

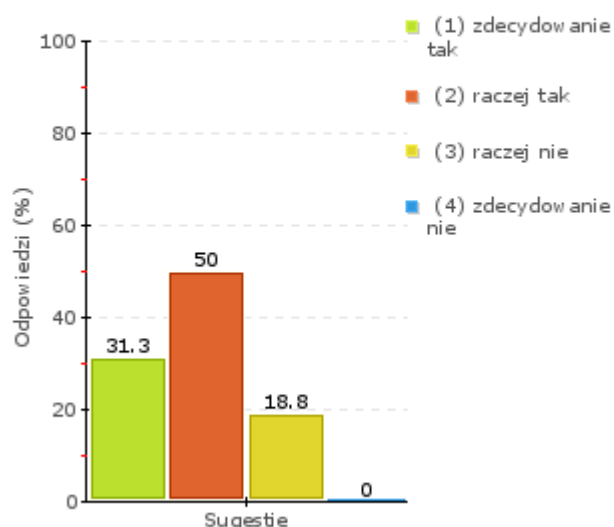
Obszar badania: Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój

Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Wszyscy nauczyciele prowadzą działania w tym kierunku. Informacja zwrotna wspierająca uczenie się uczniów zawiera odniesienie do tego, co uczeń wykonał dobrze, jakie błędy popełnił i wskazówki do dalszej pracy. Informacja zwrotna oraz ocenianie mają różnorodną formę. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (17) uważają, że to, jak nauczyciele oceniają ich dzieci, zachęca je do uczenia się: 5 rodziców - zdecydowanie tak, 8 rodziców - raczej tak. 3 rodziców ma odmienne zdanie i jeden nie udzielił odpowiedzi. Rys. 1. Ankietowani uczniowie (11) w większości stwierdzili, że zazwyczaj jak są oceniani to czują się: trzech uczniów - jestem zadowolony, trzech uczniów - mam ochotę się uczyć, dwóch uczniów - postanawiam, że się poprawię, jeden uczeń - wiem, co mam poprawić. Natomiast trzech uczniów uważa, że jest im to obojętne i jeden uczeń - czuję się zniechęcony. Wszyscy wyrazili opinię, że nauczyciele uzasadniają ich oceny: 6 uczniów - większość stopni, jeden uczeń - połowę stopni i 4 uczniów - każdy stawiany mi stopień. Rys. 2. Uważają, że nauczyciele rozmawiają z nimi o postępach w nauce i dzięki temu wiedzą, jak się uczyć: czterech uczniów - wszyscy nauczyciele, 5 uczniów - większość nauczycieli, dwóch uczniów - połowa nauczycieli. Rys. 3. Ich zdaniem, nauczyciele rozmawiają z nimi na temat przyczyn ich trudności w nauce: 3 uczniów - wszyscy nauczyciele, 4 uczniów - większość nauczycieli, 2 uczniów - połowa nauczycieli. 2 uczniów uważa, że jest to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 4. Większość ankietowanych uczniów wyraziła opinię, że nauczyciele rozmawiają z nimi o tym, co wpłynęło na ich sukcesy w nauce: trzech uczniów - wszyscy nauczyciele, dwóch uczniów - większość nauczycieli i dwóch uczniów - połowa nauczycieli. Dwóch uczniów stwierdziło, że jest to mniej niż połowa nauczycieli a dwóch, że żaden. Rys. 5. Wszyscy ankietowani uczniowie (11) stwierdzili, że są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad: 7 uczniów - na wszystkich zajęciach, 3 uczniów - większości zajęć i jeden uczeń - na połowie zajęć. Rys. 6. Na obserwowanych zajęciach w każdej sytuacji nauczyciele zwracali uwagę na te elementy odpowiedzi lub działania ucznia, które były prawidłowe oraz na te, które były nieprawidłowe. Informacje zwrotne jakich udzielali nauczyciele wpływały pozytywnie na uczenie się uczniów na lekcjach. Uczniowie otrzymywali informacje zwrotne od nauczycieli dotyczące efektów ich pracy.

Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko, zachęca je do uczenia się? KADR

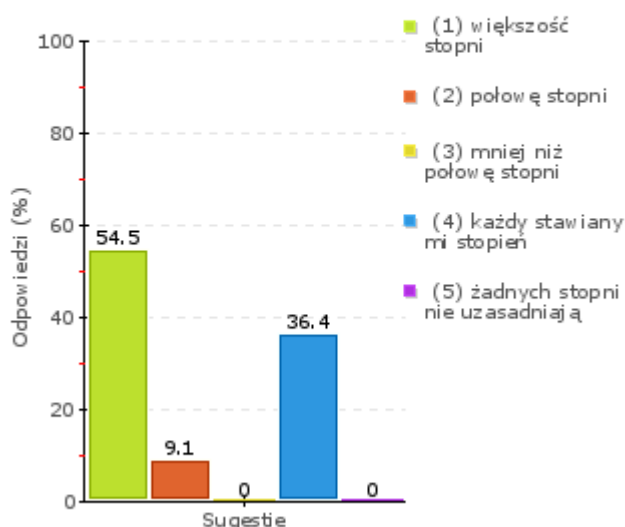
Nauczyciele uzasadniają: KADUMS

Liczebność: 17

Rys. 1j

Liczebność: 11

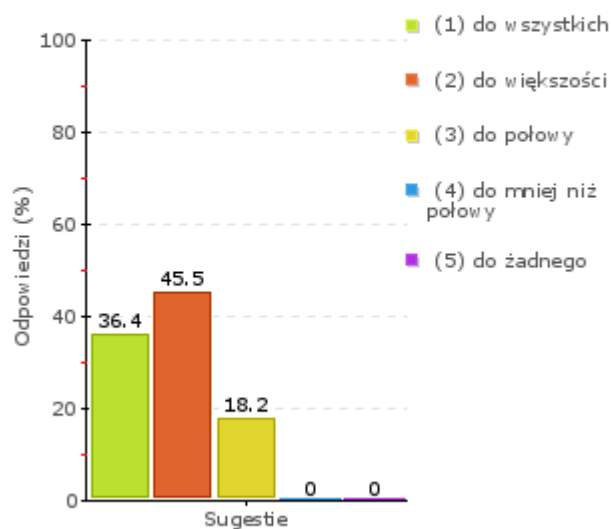

Rys. 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele rozmawiają ze mną o postępach w nauce i dzięki temu wiem, jak się uczyć. KADUMS

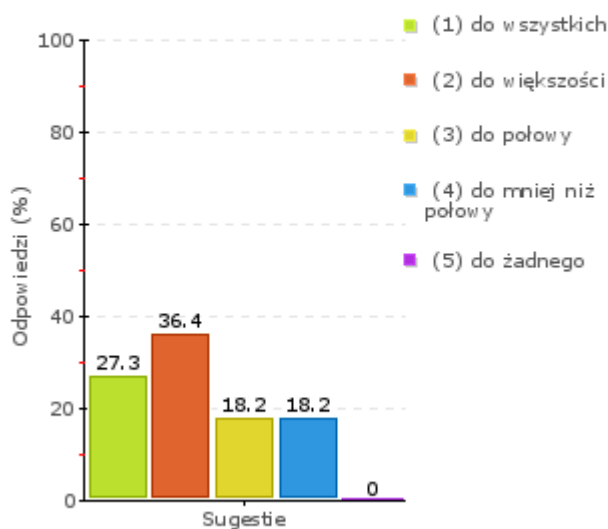
Nauczyciele rozmawiają ze mną na temat przyczyn moich trudności w nauce. KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 3j

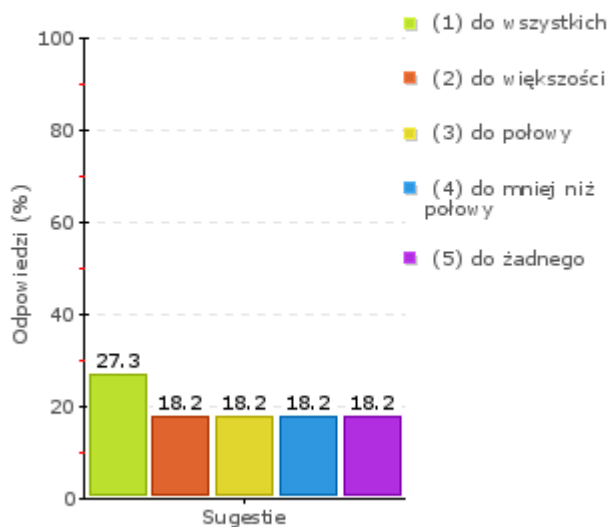
Liczebność: 11

Rys. 4j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele rozmawiają ze mną o tym, co wpłynęło na moje sukcesy w nauce.
KADUMS

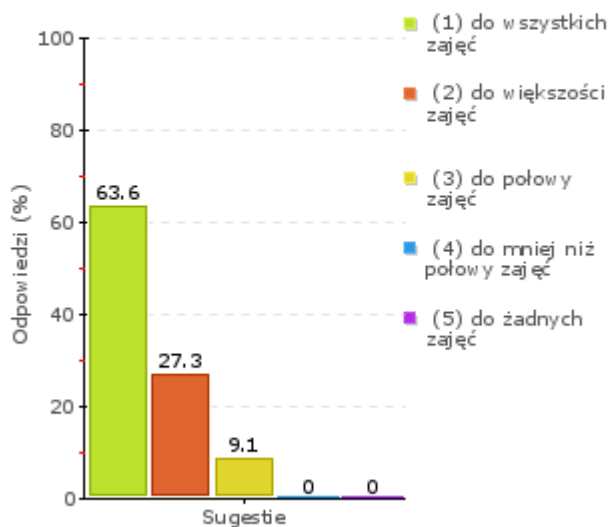
Liczebność: 11

Rys. 5j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Uczniowie są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.
KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 6j

Obszar badania: Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej

Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej. Wszyscy nauczyciele podejmują działania w organizacji tych procesów. Wszyscy ankietowani uczniowie (11) uważają, że na lekcjach mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza szkołą: 3 uczniów - na wszystkich lekcjach, 5 uczniów na większości lekcji, 2 uczniów - na połowie lekcji. Tylko jeden uczeń uważa, że dzieje się tak na mniej niż połowie lekcji. Rys. 1. Prawie wszyscy wyrazili opinie, że to, czego uczą się w szkole przydaje im się w życiu: 4 uczniów - zdecydowanie tak i 6 uczniów - raczej tak. Tylko jeden uczeń jest przeciwnego zdania - raczej nie. Rys. 2. Na obserwowanych zajęciach uczniowie mieli możliwość odwoływania się do wiedzy przedmiotowej, wiedzy z innych przedmiotów oraz doświadczeń pozaszkolnych a nawet do wydarzeń w Polsce i na świecie. Odbywało się to najczęściej podczas rozwiązywania zadań i ćwiczeń oraz podczas zajęć praktycznych, np. przy prowadzeniu rozmowy sprzedażowej na lekcji j. angielskiego. Nauczyciele uczący w jednym oddziale dbają o to by pokazywać uczniom tej klasy związki między tym, co dzieje się na lekcji, a wydarzeniami lub sytuacją w najbliższej okolicy: • Jeden dzień w tygodniu (w bieżącym roku szkolnym – czwartek) - zajęcia praktyczne uczniów odbywane w sklepach PSS "Społem" umożliwiają uczniom bezpośrednie powiązanie wiedzy zdobytej w szkole z praktyką, • kwiecień 2013 r. Warsztaty "Mediacje rówieśnicze" - spotkanie z psychologiem i pedagogiem, • październik 2013 r. - spotkanie z psychologiem z Poradni Uzależnień: o uzależnieniach i sposobach radzenia sobie z nimi, • styczeń 2014 r. - wyjście uczniów do Urzędu Miasta Siedlce, spotkanie z radnym Miasta Siedlce, który nie tylko przybliżył uczniom zasady funkcjonowania tego

organu administracji publicznej, ale także oprowadził po urzędzie i zaznajomił ze sposobem składania wniosków, uczniowie przeprowadzili symulację obrad Rady Miasta. W tej klasie są planowane i realizowane działania międzyprzedmiotowe:

- październik 2012 r. wycieczka do Domu Pracy Twórczej Reymontówka w Chlewiskach, (historia, język polski, wiedza o kulturze, wychowanie fizyczne, biologia, ekologia, działania wychowawcze - integracja) Opiekunami uczniów była wychowawczyni i pedagog szkolny.
- marzec 2013 r. - wyjście na film "Nieletni pełnoletni" (język polski, działania wychowawcze, wychowanie do życia w rodzinie)
- marzec - kwiecień 2013 r. - udział uczniów w szkolnym projekcie edukacyjnym Tuwimowanie w Ekonomiku,
- czerwiec 2013 r.- przygotowanie uroczystej akademii z okazji zakończenia nauki przez klasę 2 az (język polski – recytacje, oprawa muzyczna, okolicznościowa dekoracja, własnoręcznie przygotowane upominki)

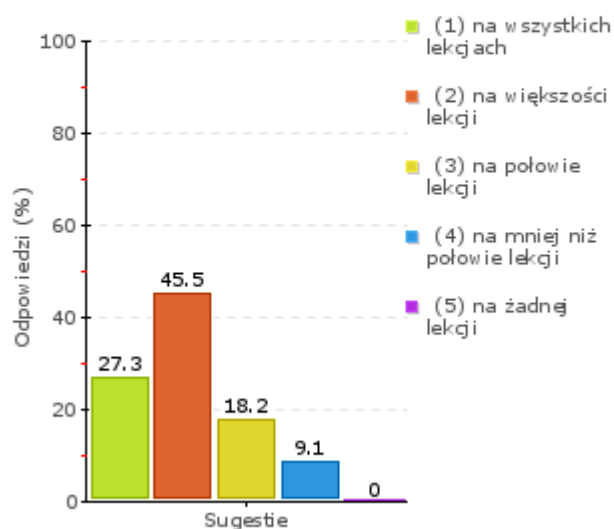
PLANOWANE:

- spotkanie z Miejskim Rzecznikiem Konsumentów - dyskusja na temat praw konsumenckich i ich przestrzegania (przedsiębiorca w handlu, podstawy przedsiębiorczości),
- program "Więzienie - stracony czas" - wizyta w zakładzie karnym w Siedlcach,
- udział w projekcie z doradztwa zawodowego „Świadomie wybieram przyszłość”. Wypowiedzi uczniów po obserwacjach lekcji potwierdziły, że nauczyciele poruszali na lekcjach zagadnienia z innych przedmiotów, np. z towaroznawstwa. Nauczyciele po obserwowanych zajęciach stwierdzili, że planując lekcje uwzględniali zagadnienia poruszane na innych przedmiotach:

- informatyka w fazie wprowadzającej - pogadanka, poprawność językowa, prawidłowe formułowanie zdań, wypowiedzanie się pełnymi zdaniami;
- nauczyciel odwoływał się do wiedzy i umiejętności nabytych na innych przedmiotach, np. organizacji w technice sprzedaży, obsługi klientów. Sprzedawca obsługujący klienta powinien umieć dokonać oceny jakości towaru. N-I odwoływał się do wiedzy i umiejętności uczniów nabywanych na innych przedmiotach zawodowych zarówno w fazie wprowadzenia jak i realizacji tematu. Zajęcia dotyczyły rozmów sprzedażowych w miejscu pracy co bezpośrednio łączy się z nauką zawodu na zajęciach praktycznych. Przypomniane zostały takie zagadnienia omawiane na towaroznawstwie dotyczące podziału dóbr;
- uwzględniono zagadnienia poruszane na innych przedmiotach. Odniesienie się do innych przedmiotów miało miejsce podczas wykonywania poszczególnych poleceń;
- odwoływanie się do wiedzy i umiejętności nabywanych na przedmiocie: obsługa klientów i przedsiębiorca w handlu.

Jak często na lekcji masz możliwość korzystania z tego, czego nauczyłaś/eś się na innych przedmiotach lub poza szkołą? KADUMS

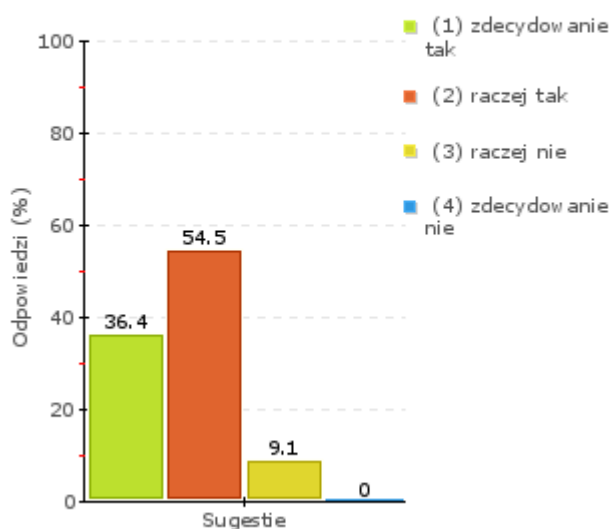
Liczebność: 11

Rys. 1j

Czy to, czego uczysz się w szkole przydaje Ci się w życiu? KADUMS

Liczebność: 11

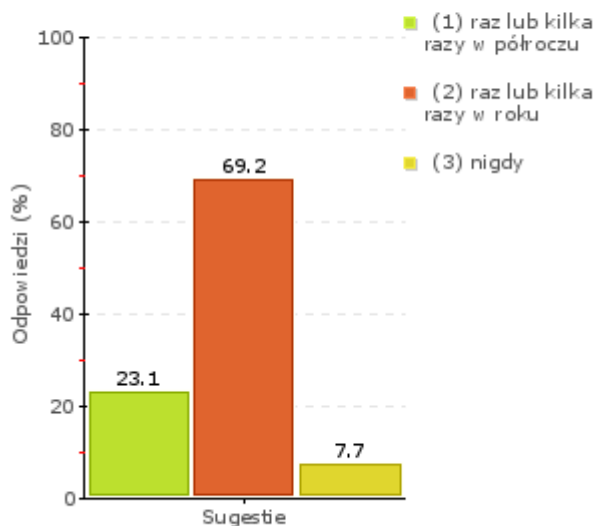
Rys. 2j

Obszar badania: Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój

Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Nauczyciele są skuteczni w kształtowaniu odpowiedzialności uczniów. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (13) uważa, że daje uczniom wybór dotyczący: a) tematyki lekcji - 3 nauczycieli - kilka razy w półroczu, 9 nauczycieli - raz lub kilka razy w roku, jeden nauczyciel - nigdy; Rys. 1. b) metod pracy na lekcji - 7 nauczycieli - raz lub kilka razy w półroczu, 6 nauczycieli - raz lub kilka razy w roku; Rys. 2. c) sposobu oceniania - 5 nauczycieli - raz lub kilka razy w półroczu, 7 nauczycieli - raz lub kilka razy w roku, jeden nauczyciel - nigdy; Rys. 3. d) terminów testów, sprawdzianów itp. - 7 nauczycieli - raz lub kilka razy w półroczu, 6 nauczycieli - raz lub kilka razy w roku; Rys. 4. e) zajęć pozalekcyjnych - 6 nauczycieli, 7 nauczycieli - raz lub kilka razy w roku; Rys. 5. Zdaniem ankietowanych uczniów - ich wyniki w nauce najbardziej zależą od: 7 uczniów - mojego zaangażowania, 7 uczniów - czasu, jaki poświęcam na naukę, 4 uczniów - atmosfery w klasie, 3 uczniów - moich uzdolnień, 3 uczniów - pomocy kolegów i koleżanek, 2 uczniów - pracy nauczycieli, 1 uczeń - opinii nauczycieli na mój temat, 1 uczeń - korepetycji, 1 uczeń - szczęścia. Zdaniem większości ankietowanych uczniów nauczyciele zachęcają ich do wymyślania i realizowania własnych pomysłów: 2 uczniów - wszyscy nauczyciele, jeden uczeń - większość nauczycieli, 5 uczniów - połowa nauczycieli. 3 uczniów uważa, że jest to mniej niż połowa nauczycieli. Rys. 6. Na obserwowanych lekcjach nauczyciele rozmawiali z uczniami w jaki sposób będą przebiegały lekcje. Nauczyciele dawali uczniom możliwość zastanowienia się, czego nauczyli się na lekcji. Nauczyciele w miarę możliwości umożliwiali uczniom wpływanie na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się.

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
tematyki lekcji KADN

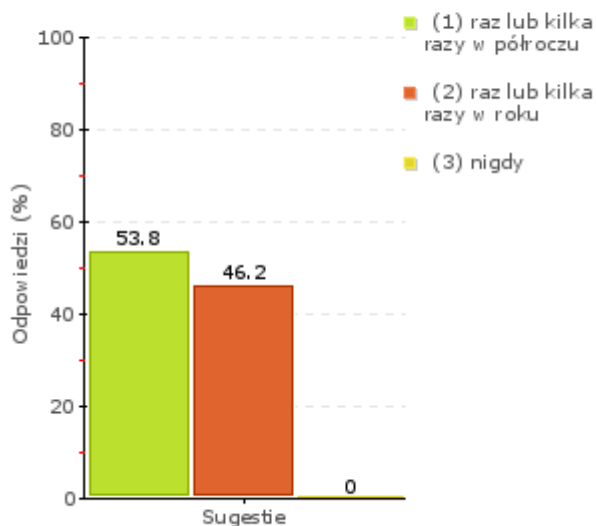
Liczebność: 13

Rys. 1j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
metod pracy na lekcji KADN

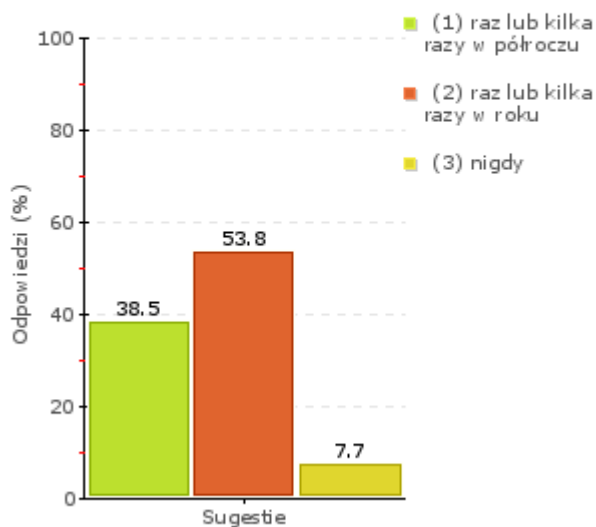
Liczebność: 13

Rys. 2j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: sposobu oceniania KADN

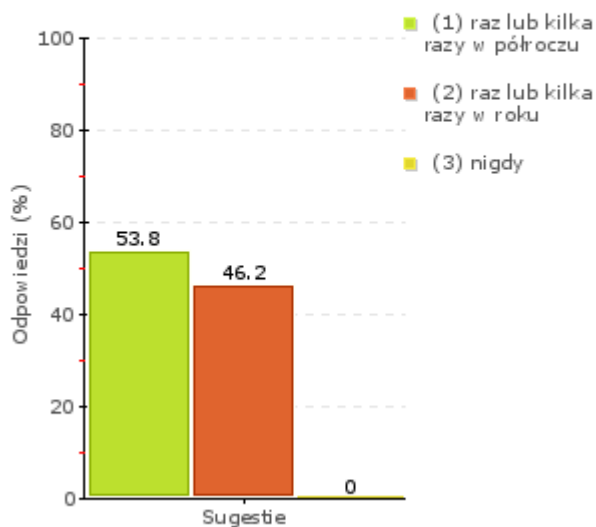
Liczebność: 13

Rys. 3j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: terminów testów, sprawdzianów itp. KADN

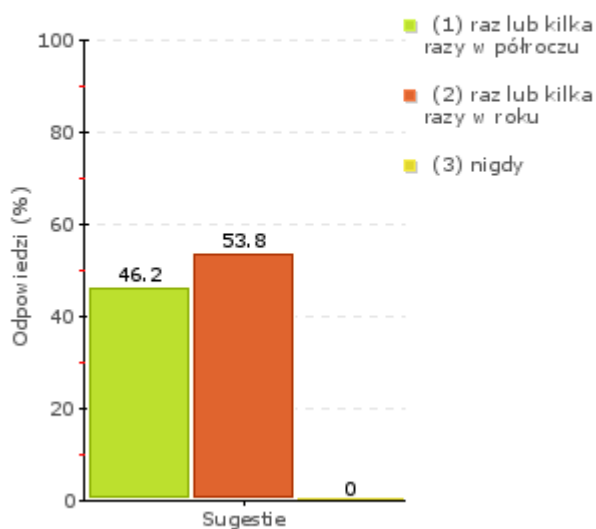
Liczebność: 13

Rys. 4j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: zajęć pozalekcyjnych KADN

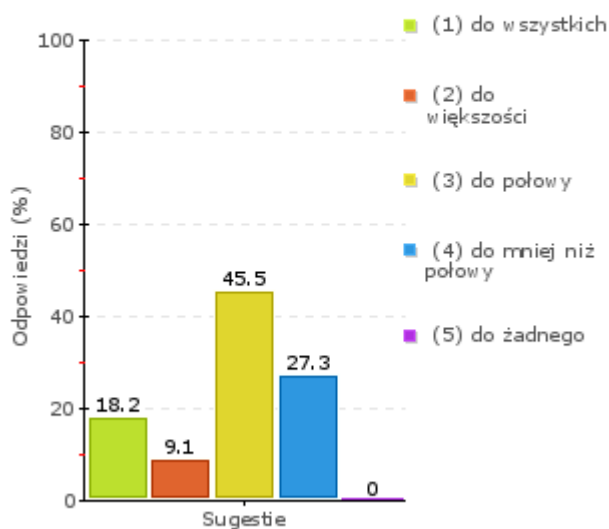
Liczebność: 13

Rys. 5j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Zachęcają mnie do wymyślania i realizowania własnych pomysłów. KADUMS

Liczebność: 11

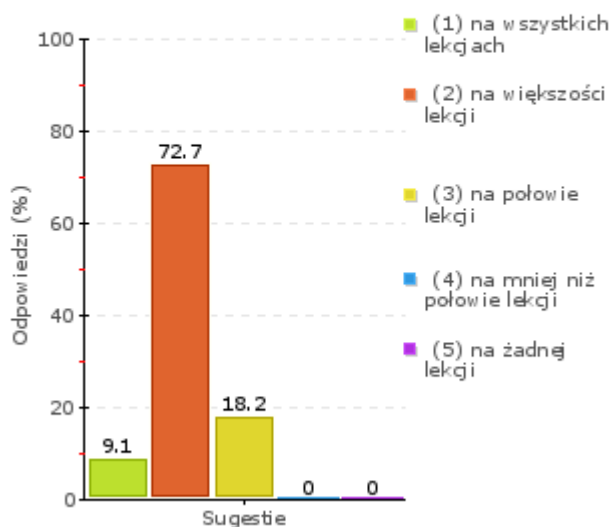
Rys. 6j

Obszar badania: Uczniowie uczą się od siebie nawzajem

Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. Współpraca w uczeniu się jest powszechna. Ankietowani nauczyciele (13) wskazali jakie sposoby wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów, stosują na lekcjach: 13 nauczycieli - praca w parach, praca w grupach, 12 nauczycieli - wyrażanie opinii przez uczniów, dyskusje na forum, 10 nauczycieli - prezentacje uczniowskie, 6 nauczycieli - referat, ocena koleżeńska oraz: inscenizacje (symulacje rozmowy sprzedażowej) - scenki rodzajowe, wykonywanie zadań na tablicy z zaangażowaniem wszystkich uczniów, scenki rodzajowe, drama. Rys. 1. Wszyscy ankietowani uczniowie (11) stwierdzili, że na lekcjach pracują w grupach i parach: 1 uczeń - na wszystkich lekcjach, 8 uczniów - na większości lekcji, 2 uczniów - na połowie lekcji. Rys. 2. Ponad połowa ankietowanych uważa, że wykonuje zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów: 1 uczeń - na wszystkich lekcjach, 2 uczniów - na większości lekcji, 4 uczniów - na połowie lekcji. 4 uczniów stwierdziło, że dzieje się tak na mniej niż połowie lekcji. Rys. 3. Obserwacje lekcji potwierdziły, że nauczyciele stwarzali możliwość aby uczniowie mogli uczyć się od siebie nawzajem: stosowali metody, które umożliwiały to wszystkim uczniom, stwarzali sytuacje, w których uczniowie pomagają sobie nawzajem. Uczniowie uczyli się od siebie nawzajem podczas: pracy w parach, pracy w grupach, pracy przy tablicy podczas prezentowania przez uczniów rozwiązań, podczas ćwiczeń praktycznych, np. rozmowy sprzedażowej uczniów.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Pracuję w grupach lub parach. KADUMS

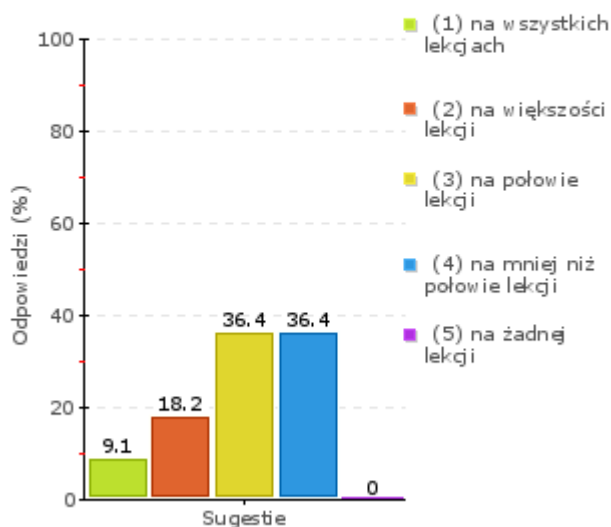
Liczebność: 11

Rys. 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wykonuję zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów. KADUMS

Liczebność: 11

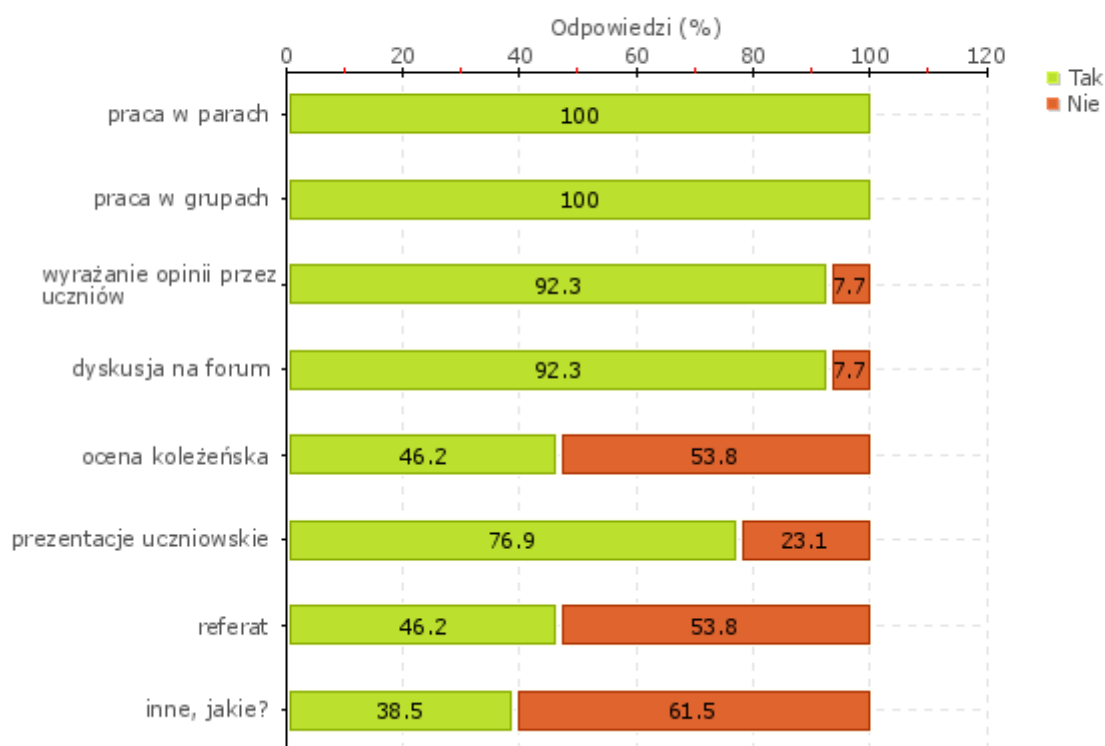

Rys. 2j

Jakie sposoby, wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów, stosuje Pan/i na lekcji? KADN

Liczebność: 13

Rys.1w

Obszar badania: W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów

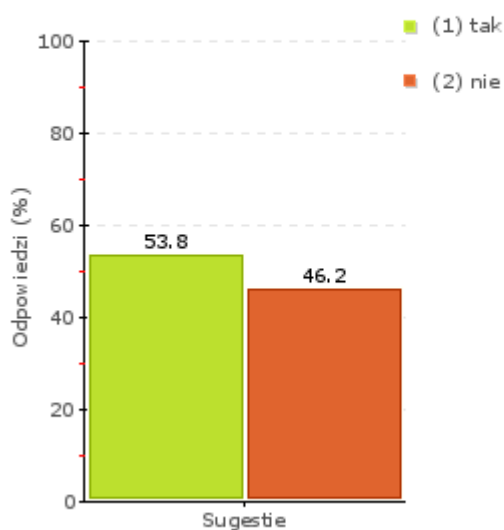
W szkole stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów. Są one adekwatne do potrzeb rozwojowych uczniów. Większość nauczycieli deklaruje, że stosuje nowatorskie rozwiązania i potrafi uzasadnić ich nowatorstwo. Dyrektor szkoły wymienił podjęte w szkole działania nowatorskie. Jego zdaniem projekty nowatorskie w szkole kierowane są często do wszystkich uczniów zespołu, beneficjentami są również uczniowie "zawodówki". Do realizowanych należą: • Szkolny projekt edukacyjny „Siedleckie MIŁOSZowanie w Ekonomiku” w ramach programu ogólnopolskiego Miłosz od Nowa realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Wydawnictwo Szkolne PWN w Ramach Programu „Miłosz 2011 – Promesa” ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uczniowie klasy zasadniczej szkoły zawodowej włączyli się w akcję reklamującą realizację projektu w ZSP nr 2, poprzez umieszczenie w sklepach plakatów i przygotowanie zakładki z tekstami wierszy Czesława Miłosza do rozdawania przechodniom na ulicy i klientom w sklepach, w których odbywają zajęcia praktyczne. • Szkolny projekt edukacyjny „O Bolesławie Prusie w siedleckim Ekonomiku” realizowany w r. szk. 2012/2013. Klasa I az uczestniczyła w konferencji podsumowującej pod hasłem: Bolesław Prus 2012. W 100 rocznicę śmierci pisarza. W programie m. in. - wystawa pokonkursowa Świat Prusa pędzlem malowany - teatralizacja pt. „Kłamię, bo kocham” (na podstawie „Kamizelki” B. Prusa) - teatralizacja pt. „Pogodzeni małżonkowie” (na podstawie „Lalki” B. Prusa) - prezentacje multimedialne nt. B. Prusa • Szkolny projekt edukacyjny „Tuwimowanie w Ekonomiku”. Realizowany był w terminie marzec - kwiecień 2013 r. Uczniowie klasy II az oglądali wystawę zdjęć uczestniczek

projektu w strojach i aranżacjach retro z lat 30-tych XX wieku i prac plastycznych, uczestniczyli w spotkaniu finałowym „Kawiarnia poetów”. Nie było projektów edukacyjnych skierowanych tylko do uczniów klasy zawodowej. Natomiast trzeba zaznaczyć, że działaniami o charakterze innowacyjnym można uznać prowadzenie zajęć zawodoznawczych w pracowni specjalistycznej wyposażonej m. in. w kasy fiskalne i wagi. Uczniowie nabywają więc i kształcą umiejętności konieczne w zawodzie. W pracowniach komputerowych uczą się sporządzać dokumentację handlową, w tym wystawianie faktur. Według dyrektora w innowacyjną działalność w zasadniczej szkole zawodowej zaangażowanych jest od 51 do 75% nauczycieli. Ponad połowa ankietowanych nauczycieli (7/13) potwierdziła, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy wprowadziła innowacyjne rozwiązania w swojej pracy. Rys. 1. Ankietowani nauczyciele wskazali czego dotyczyły innowacyjne rozwiązania stosowane przez nich w szkole: 7 nauczycieli - metod pracy, 4 nauczycieli - treści, wykorzystania środków dydaktycznych, 3 nauczycieli - komunikacji z uczniami, 2 nauczycieli - komunikacji z rodzicami, współdziałania z innymi nauczycielami. Ponadto wymienili: - osobista rozmowa z rodzicami uczniów i poinformowanie rodziców podczas zebrania o wynikach pracy uczniów, zasadach przygotowania ich do egzaminu zawodowego, o możliwości dodatkowych spotkań z młodzieżą w semestrze pierwszym i drugim, na lekcjach chemii w klasie pierwszej wykorzystywane były materiały, które nauczyciel opublikował na Platformie Eduscience w ramach Projektu Eduscience - zajęcia realizowane były z wykorzystaniem tablicy interaktywnej. W trakcie lekcji chemii wykorzystywano płytę CD z doświadczeniami chemicznymi przeprowadzonymi w profesjonalnej pracowni. Korzystanie ze stron internetowych tj. - scholaris.pl; NBPortal.pl; Egzaminy zawodowe. Info; Egzaminy - zawodowe edu.pl. 3 nauczycieli stwierdziło, że nic nie zmieniali w nauczaniu swojego przedmiotu. Nauczyciele uznali je za nowatorskie ponieważ: - są efektywniejsze, - zwiększają atrakcyjność zajęć, - uczniowie chętniej i szybciej się uczą, kształcą umiejętności pożądane w codziennym życiu i w przyszłości, mają okazję do publicznego prezentowania efektów swojej pracy, uzdolnień, demonstrowania wiedzy, - zapewniają integrację uczniów, - uczniowie rozwijają swoje talenty, uzdolnienia i zainteresowania literaturą i dziedzictwem kulturowym, kształtują postawy twórcze, wyobraźnię i wrażliwość estetyczną, kulturę żywego słowa, - uczniowie doskonałą umiejętność językowe, posługują się różnymi formami wypowiedzi ustnej i pisemnej, wykorzystują różne źródła informacji, posługują się nowoczesnymi technologiami informatycznymi i multimedialnymi, - są okazją do popularyzowania ciekawych rozwiązań metodycznych, nowatorskich scenariuszy zajęć i form pracy z uczniami, - uczniowie doskonałą kompetencje w zakresie: czytania, rozumienia, wykorzystania i przetwarzania tekstów, myślenia matematycznego, naukowego, komunikowania się w języku ojczystym, zarówno w mowie, jak i w piśmie, posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, wyszukiwania i korzystanie z informacji, uczenia się, jako sposobu zaspokajania naturalnej ciekawości świata i przygotowania do dalszej edukacji, - doskonałą umiejętność pracy zespołowej, uczą samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania, kształtują postawy aktywności i zaangażowania, przynoszą wiele satysfakcji. Jeden nauczyciel na zajęciach wykorzystuje metodę pracy z zastosowaniem chmur informatycznych. Wszyscy uczniowie mają założone konto w chmurze informatycznej. Dzięki niej uczniowie mają możliwość wspólnej pracy nad dokumentem lub prezentacją. Uczą się współpracy w zespole. Mogą również zawsze wysłać do nauczyciela e-maila, a on im udziela wskazówek nawet wówczas gdy będą przygotowywali się w domu do lekcji. Nauczyciel na lekcjach korzysta z udostępnianych w sieci Internet tutoriali do nauki programów. Prezentuje je, pokazuje uczniom jak wiele wartościowych materiałów można wyszukać w sieci. Dzięki tutorialom czyli samouczkom mogą samodzielnie i efektywnie uczyć się nowych programów komputerowych. Partnerzy szkoły wykazali doskonałą orientację w nowatorskich działaniach podejmowanych przez szkołę. Przedstawiciele wydawnictw obecni na spotkaniu stwierdzili, że prowadzą bliską współpracę z nauczycielami j. angielskiego, która polega na wspólnych spotkaniach, omawianiu nowych metod pracy, nowych książek i podręczników, stosowaniu nowych rozwiązań, szkoleń nauczycieli, wprowadzaniu innowacji - platforma, programy audiowizualne itp.

Corocznie w szkole obchodzone są Dni Języków Obcych. Zdaniem partnerów szkoła realizuje wiele projektów unijnych, szkoła jest nowoczesna, uczniowie mogą odbywać praktyki w bardzo dobrych firmach i przedsiębiorstwach, co pomaga zdobywać im doświadczenie i doskonalić zdobyte na zajęciach umiejętności. Przedstawiciel SCDiDN stwierdził, że wszyscy nauczyciele z tej szkoły wyróżniają się w pracy zespołowej. Nigdy nie ma problemu z pokazaniem zajęć innym nauczycielom w szkole i nauczycielom z innych placówek. Według doradcy zawodowego z PPP szkoła niezmiennie dba o losy zawodowe swoich uczniów. Główna rola szkoły to edukacja i przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy. W szkole prowadzone są zajęcia z doradztwa zawodowego, w których uczestniczą nauczyciele i uczniowie. Nauczyciele ze szkoły prezentują zdobytą wiedzę w innych placówkach. Pani dyrektor jest jedna z niewielu osób, która uczestniczy w szkoleniach zewnętrznych dotyczących doradztwa zawodowego. Placówka realizuje szereg projektów we współpracy z TSSE. Należą do nich: "Zdrowe piersi są ok", "Wybierz życie - I krok", "Profilaktyczny program zapobiegania alkoholizmowi, paleniu tytoniu i używania innych środków psychoaktywnych". Wielu nauczycieli od lat włącza się w profilaktykę prozdrowotną, wykazując się aktywnością w tym kierunku. Przedstawiciel CKiS uważa, że placówka bardzo dobrze organizuje i realizuje działania innowacyjne. Współpraca z CKiS jest bardzo owocna. Uczniowie i nauczyciele biorą udział w spektaklach teatralnych, np. Śluby panieńskie A. Fredry, lekcjach teatralnych, literackich konkursach recytatorskich i wielu innych wspólnych przedsięwzięciach. Pani dyrektor jest motorem napędowym we wszystkich działaniach innowacyjnych szkoły. Dyrektor szkoły uważa, że stosowane w szkole elementy rozwiązań nowatorskich mają duży wpływ na rozwój uczniów. Projekty nowatorskie w szkole kierowane są często do wszystkich uczniów zespołu, beneficjentami są również uczniowie zawodówki. Do realizowanych należą: • Miłoszowanie w Ekonomiku • O Bolesławie Prusie w Ekonomiku • Tuwimowanie w Ekonomiku. Zdaniem przedstawiciela PSS "Społem" działaniami o charakterze innowacyjnym w zasadniczej szkole zawodowej jest prowadzenie zajęć zawodoznawczych w pracowni specjalistycznej wyposażonej w kasy fiskalne, wagi, metkownice elektroniczne. Uczniowie nabywają i kształcą umiejętności konieczne w zawodzie. W opinii opiekunów praktyk uczniowie są dobrze przygotowani do obsługi klientów, potrafią sprawnie posługiwać się sprzętem specjalistycznym w handlu. W pracowniach komputerowych uczą się sporządzać dokumentację handlową, w tym wystawianie faktur. Obserwacje lekcji potwierdziły, że podczas lekcji pojawiły się elementy, które można uznać za nowatorskie (lekcja języka angielskiego odbyła się w pracowni wyposażonej w stanowisko sprzedażowe z regałami, ladą, kasą fiskalną oraz atrapami produktów), dzięki któremu uczniowie mieli możliwość ćwiczyć komunikację w języku obcym w warunkach odpowiadających rzeczywistej pracy w zawodzie, np. w sklepie w kraju anglojęzycznym. Podczas innej lekcji (dotyczącej reklamy) pojawiły się również elementy nowatorskie. Nauczyciel przedstawił prezentację multimedialną i film edukacyjny. Elementy te były efektywniejsze i zwiększały atrakcyjność zajęć. Uczniowie ZSZ nr 2 w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Siedlcach brali udział w zawodach sportowych reprezentując szkołę w: Międzynarodowej licealiadzie koszykówki chłopców, Wojewódzkich i Regionalnych zawodach Sportowo - Obronnych "Sprawni jak żołnierze" Warszawa - Otwock organizowanych przez MEN, ZS w Otwocku i ZKS Warszawa, Wojewódzkich mistrzostwach LOK w Dwuboju Obronnym - Żyrardów, Wiosennych Zawodach LOK o Puchar Starosty Siedleckiego. Uczniowie brali udział w wyjazdach integracyjnych do Chlewisz i Przywórz Dużych. W ramach edukacji regionalnej uczestniczyli w wycieczkach: zwiedzanie zabytków Siedlec z XVIII wieku, zwiedzanie zabytkowej części Cmentarza Centralnego w Siedlcach. Uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej brali udział w warsztatach "Profilaktyka uzależnień" organizowanych przez Poradnię "Powrót z U".

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wprowadził/a Pan/i innowacyjne rozwiązania w swojej pracy? KADN

Liczebność: 13

Rys. 1j

Wymaganie:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej *Zmiany w zewnętrznym świecie powodują konieczność właściwego przygotowania uczniów do nowej rzeczywistości, dlatego dla sukcesu indywidualnego i społecznego uczniowie i uczennice powinni nabywać kompetencje określone w podstawie programowej. Stopień, w jakim są one nabywane, zależy od skuteczności monitorowania tego procesu oraz wykorzystania informacji o osiągnięciach z poprzedniego etapu edukacyjnego.*

Poziom spełnienia wymagania: B

Wszyscy nauczyciele planowo diagnozują osiągnięcia uczniów. W każdym roku szkolnym prowadzona jest wielopoziomowa analiza danych wyniku egzaminu z przygotowania zawodowego, która wspomaga nauczycieli w planowaniu efektywnej pracy z uczniami. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Wszyscy nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości i zainteresowania. Wnioski z prowadzonych analiz wykorzystują planując kierunki dalszej pracy na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych. Działania te przyczyniają się do stopniowego wzrostu efektów kształcenia. W opinii nauczycieli i dyrektora szkoła kształci kompetencje kluczowe dające umiejętności przydatne na rynku pracy i na kolejnym etapie kształcenia. Prawie wszyscy absolwenci szkoły znajdują zatrudnienie w swoim zawodzie w: hurtowniach, sklepach różnych branż,

wielkopowierzchniowych marketach, kwaciarni. Pracodawcy są zadowoleni z ich pracy, chwalą za pracowitość, punktualność, sumienność, uczciwość, rzetelność, kreatywność, umiejętność współpracy w zespole. Ponad połowa absolwentów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 kontynuuje edukację w szkołach średnich dla dorosłych.

Obszar badania: W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

Nauczyciele diagnozują osiągnięcia edukacyjne uczniów z poprzedniego etapu kształcenia a uzyskane dane wykorzystują w planowaniu pracy własnej.

Analiza dokumentacji oraz informacje uzyskane od Dyrektora wskazują, że dane o sukcesach i niepowodzeniach edukacyjnych uczniów szkoły zawodowej są zbierane i analizowane już na etapie rekrutacji (czerwiec – sierpień), kiedy uczniowie pojawiają się w szkole w celu złożenia dokumentacji (także poprzez rejestrację elektroniczną). Kolejny etap, tj. analiza ocen z przedmiotów, ocen zachowania, miejsca ukończenia szkoły ma miejsce w pierwszym tygodniu września. Pozwala ona na przygotowanie właściwego dla poziomu uczniów rozkładu materiału, zaplanowania zajęć z przedmiotów zawodowych, jak też wybór odpowiedniego miejsca odbywania praktyki. Znajomość z długoletniej współpracy kadry zarządzającej placówkami handlowymi pozwala właściwie dobrać uczniom opiekunów praktyk. Również na wybranych przedmiotach we wrześniu przeprowadzane są sprawdziany testujące poziom wiedzy i umiejętności uczniów, co pozwala na ewentualne modyfikacje planu pracy w danym roku, rozpoznać „potencjał uczniowski”. Nauczyciel danego przedmiotu po prześledzeniu danych zastanych dostosowuje formy i zakres pracy do poziomu uczniów. W bieżącym roku szkolnym nie przeprowadzono naboru do klas pierwszych, wstępne diagnozy były więc przeprowadzone w latach poprzednich: 2011/2012 (dla klasy dwuletniej) i 2012/2013 (dla klasy trzyletniej). Uczniowie szkoły zawodowej charakteryzują się niskimi ocenami na wejściu, co oznacza konieczność dostosowania wymagań, systemu ich oceniania do ich możliwości. Jednocześnie diagnoza wstępna pozwala wydobyć uczniów zdolniejszych i dla nich od początku stawiać indywidualnie określone wymagania (wyższe).

Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji

Nauczyciele umożliwiają uczniom kształcenie kompetencji kluczowych. W procesie lekcyjnym uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. W opinii prawie wszystkich nauczycieli na wszystkich lub większości zajęć stwarzają swoim uczniom możliwość kształtowania kompetencji kluczowych: czytanie -umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów, natomiast 15,4% nauczycieli wskazuje, że nie kształtuje na żadnych zajęciach (zob.rys.1j) oraz -myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa (zob.rys.2j), u zdecydowanej większości nauczycieli;- myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym (zob.rys.3j), u prawie wszystkich nauczycieli; -umiejętność pracy zespołowej (zob.rys.4j), umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji (zob.rys.5j), -umiejętność uczenia się (zob.rys.6j), u połowy nauczycieli; -umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (zob.rys. 7j), u zdecydowanej większości nauczycieli ;- umiejętność

komunikowania się w języku ojczystym (zob.rys. 8j) .

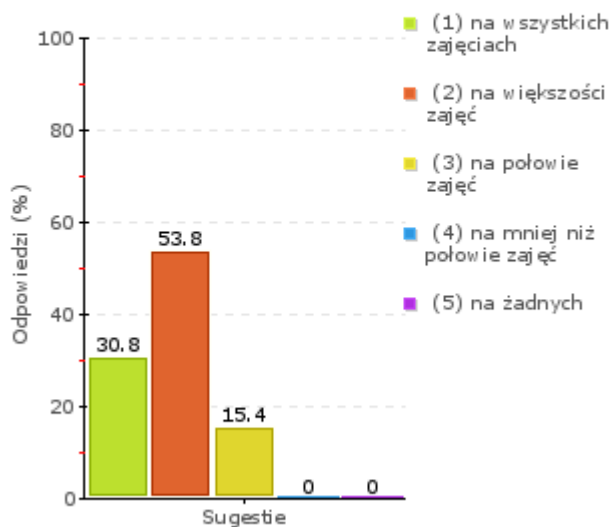
Wszyscy nauczyciele wyczerpująco podają stosowane na zajęciach edukacyjnych wszystkie zalecane sposoby i warunki realizacji podstawy programowej, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów: tj.- stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań uczniów, - pomoc w analizie tekstu i rozbudzanie potrzeb czytelnicych, - rozwijanie u uczniów sprawności posługiwania się różnymi formami wypowiedzi ustnej i pisemnej, - rozbudzanie świadomości językowej i komunikacyjnej ucznia, - przygotowanie uczniów do samokształcenia, - przygotowanie uczniów do korzystania z różnych źródeł informacji, - wspomaganie kształcenia poprzez dobór księgozbioru i zasobów multimedialnych - przygotowanie uczniów do świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystania informacji, - wprowadzanie ucznia w świat różnych kręgów tradycji polskiej, europejskiej i światowej, - zapoznawanie uczniów z najważniejszymi tendencjami w kulturze współczesnej, - inspirowanie uczniów do refleksji nad istotnymi problemami świata, człowieka, cywilizacji i kultury,-- wskazywanie wzorców zachowań zgodnie z powszechnie obowiązującymi normami, wartościami - budowanie w uczniu pozytywnego obrazu siebie oraz doradztwo edukacyjno- zawodowe, wspieranie ucznia w podjęciu decyzji o wyborze dalszego kształcenia lub specjalizacji zawodowej, ewentualnej zmianie zawodu, - stymulowanie umiejętności samokształcenia, samokontroli, - pomoc uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wskazanie zalecanych form i sposobów dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych dziecka - poradnictwo w zakresie rozwiązywania trudności edukacyjnych, emocjonalnych, - działania profilaktyczne: profilaktyka zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie przemocy, promocja zdrowego stylu życia, realizowanie programów profilaktycznych proponowanych przez placówki wspierające pracę szkoły, np. SANEPID, - wspieranie rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i dydaktycznych, - organizowanie wsparcia finansowego dla ucznia i jego rodziny we współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę, - współpraca ze specjalistami w celu rozpoznawania indywidualnych potrzeb uczniów, świadczenia specjalistycznej pomocy, - samodzielna praca uczniów : z podręcznikiem, z tekstami źródłowymi - metoda projektu ,wykład referat ,pogadanka, dyskusja, burza mózgów, pokaz ,obserwacja, rozmowa kierowana, metoda problemowa - prezentacja multimedialna , - technologie informacyjne: Internet, tablica interaktywna - realizacja projektów edukacyjnych np.: Eduscience - metody aktywizujące uczniów , pogłębiające ich słownictwo - wykorzystywanie zaplecza doświadczalnego - rozbudzenie zainteresowania przedmiotem - kształtowanie takich postaw jak: odpowiedzialność, przedsiębiorczość, kreatywność, rozbudzanie ciekawości poznawczej.

Obserwowane zajęcia odbyły się w pracowniach wyposażonych w niezbędne materiały i pomoce dydaktyczne, m.in. komputer i projektor, literaturę fachową, prezentacje multimedialne, teksty źródłowe, karty pracy, filmy i spektakle teatralne na płytach. Wykorzystane przez nauczycieli sposoby i warunki realizacji pozwoliły na kształcenie umiejętności zawartych w podstawie programowej: myślenie logiczne, uczenia się, jako sposobu zaspokajania naturalnej ciekawości świata, umiejętność pracy zespołowej i uczenia się.

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności:
myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa KADN

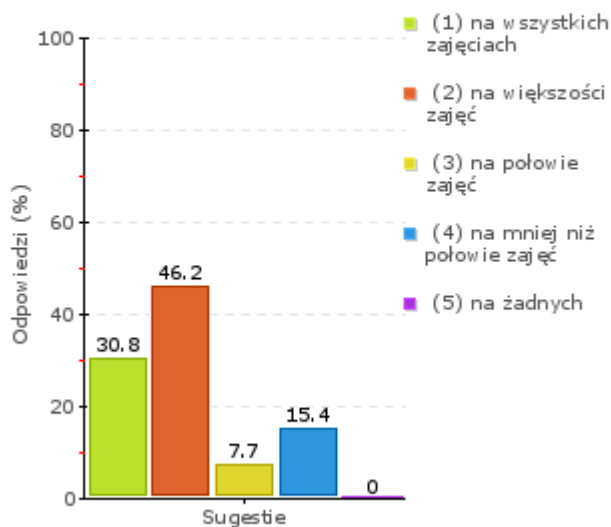
Liczebność: 13

Rys. 1j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności:
myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym KADN

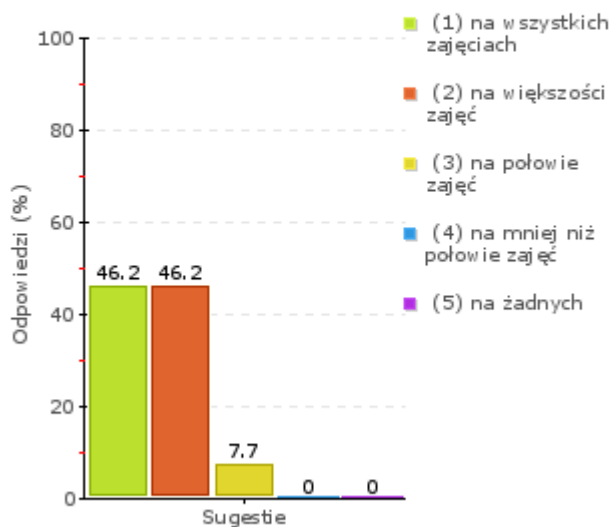
Liczebność: 13

Rys. 2j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności:
umiejętność pracy zespołowej KADN

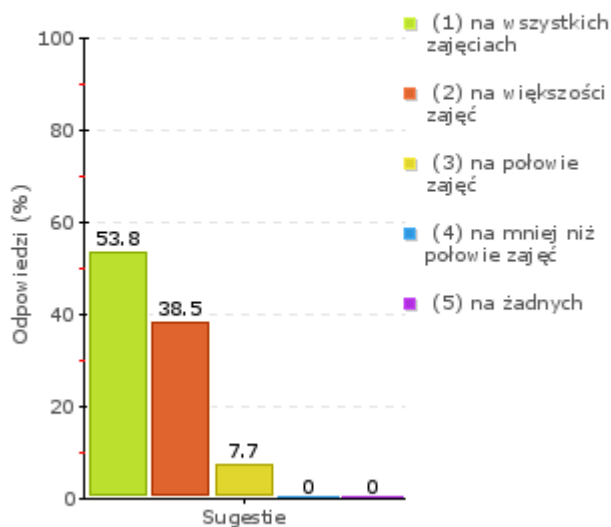
Liczebność: 13

Rys. 3j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności:
umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i/lub przygotowania do dalszej edukacji KADN

Liczebność: 13

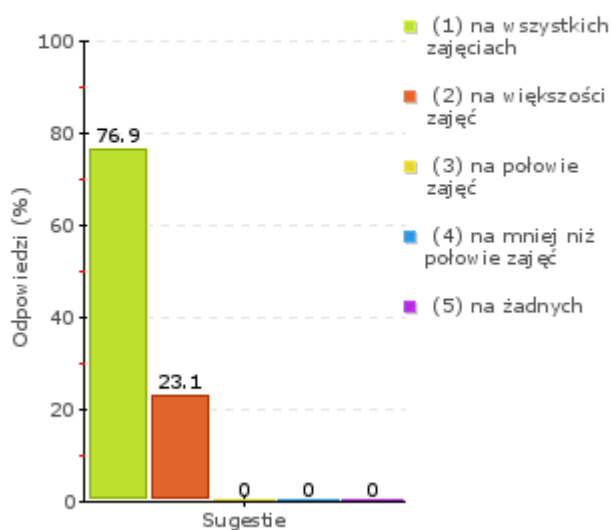

Rys. 4j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność uczenia się KADN

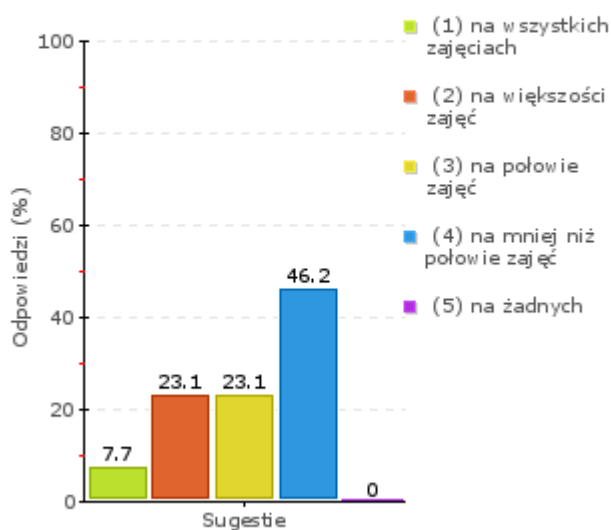
umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi KADN

Liczebność: 13

Rys. 5j

Liczebność: 13

Rys. 6j

Obszar badania: W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz

W szkole systematycznie i celowo wszyscy nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia każdego ucznia. Wnioski służą planowania efektywnej pracy z uczniami na zajęciach edukacyjnych i pozalekcyjnych. Wpływają na dobór właściwych form i metod pracy. Kwalifikowanie uczniów do udziału w konkursach oraz oferowanie im pomocy w formie dodatkowych zajęć, np przygotowujących do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.

Wszyscy nauczyciele w ankiecie podają, że wykorzystują w swojej pracy wnioski z analizy osiągnięć uczniów. Analiza ta ma wpływ na stosowane przez nich metody i formy pracy. Dostosowują je uwzględniając możliwości uczniów, stopień trudności omawianych zagadnień, prośby (sugestie) uczniów, np. - stosują różnorodne metody pracy, w tym metody aktywizujące, -zmieniają zakres i częstotliwość form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów, - rozwiązują testy i zadania egzaminacyjne podczas zajęć, - prowadzą zajęcia dodatkowe z uczniami mającymi trudności w nauce, - prowadzą konsultacje indywidualne i grupowe,- opracowują i przeprowadzają próbne egzaminy zawodowe. Wyniki analizy motywują nauczycieli również do modyfikacji rozkładów materiału nauczania, tak aby kolejność omawianych treści i tematyka jeszcze bardziej sprzyjała uczeniu się. Uwzględniają zalecenia, zawarte w opiniach i orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, dotyczące np. zmniejszenia liczby zadań, wydłużonego czasu trwania pracy klasowej czy sprawdzianu, kryteriów oceniania wypowiedzi ustnej lub pisemnej ucznia. Współpracują z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym. O przeprowadzonej analizie osiągnięć uczniów informują rodziców, dzieląc się własnymi spostrzeżeniami i wnioskami z niej wynikającymi. Efektem analizy osiągnięć uczniów jest także ewaluacja rozkładów materiału nauczania i PSO. Osiągnięcia uczniów monitorują poprzez bieżące i podsumowujące ocenianie, sprawdzanie sposobu wykonania zadania, zadawanie

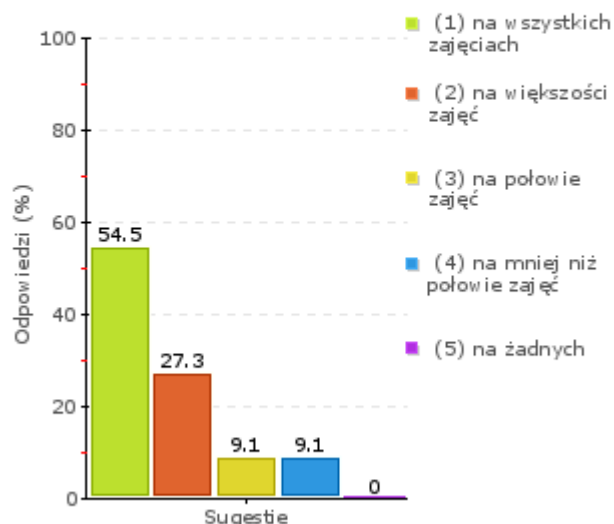

pytań, sprawdzanie stopnia zrozumienia omawianych treści, zbieranie informacji zwrotnych, podsumowanie przez uczniów ćwiczeń, wykorzystanie narzędzi diagnostycznych, ocenianie kształtujące oraz indywidualną dokumentację każdego ucznia. W opinii prawie wszystkich uczniów klasy II nauczyciele na większości zajęć upewniają się czy właściwie zrozumieli omawiane na lekcji tematy (zob.rys.1j).

W trakcie wszystkich obserwowanych zajęć nauczyciele sprawdzali, czy uczniowie właściwie zrozumieli, w jaki sposób wykonują zadania, zadawali pytania i stwarzali możliwość ich zadawania, poprosili uczniów o podsumowanie. W każdej sytuacji zwracali uwagę na błędy w pracy uczniów.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
 Nauczyciel upewnia się, czy właściwie zrozumiałam/em to, o czym mówiliśmy na lekcji.
 KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 1j

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych

Działania szkoły wynikające z wdrażanych wniosków z monitorowania przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia oraz na miarę możliwości osiągania sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym absolwentów wskazują na skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.

Ankietowani uczniowie klasy II są zadowoleni ze swoich osiągnięć edukacyjnych, tj.: sportowych, strzeleckich, z pracy, którą samodzielnie wykonali, zachowania.

W opinii dyrektora działania podjęte przez szkołę przyczyniły się do wzrostu wyników kształcenia i różnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Działania podejmowane przez szkołę w celu poprawy wyników kształcenia: - rozmowy z uczniami - nauczycieli, pedagoga, dyrektora mobilizujące uczniów do poprawy frekwencji, uczęszczania do szkoły, na praktyki; pokazywanie uczniom jak jest ważny i że we frekwencji tkwią m.in.

przyczyny jego niepowodzeń; - indywidualna praca z uczniem; wymagania określone indywidualnie, pełna gotowość nauczycieli do pomocy przedmiotowej, praca z uczniem z trudnościami w nauce na „19” godzinie; - objęcie pomocą psychologiczną – pedagogiczną uczniów, - bieżąca obserwacja postępów ucznia na praktykach (kontakty z pracodawcą, hospitacje, praktyki); - pomoc wychowawcy w zdobyciu podręczników szkolnych, w tym skorzystanie przez uczniów z programu „wyprawka szkolna”; - bieżące przekazywanie informacji, kontakty z rodzicami, ośrodkiem pomocy społecznej, kuratorem, opiekunem prawnym; - realizacja programów wychowawczych i profilaktycznych; - podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli; - stosowanie odpowiednich metod pracy. Takie zaopiekowanie się uczniem, z pewnością ma wpływ na poprawę ich wyników nauczania i także na wyższy wskaźnik promocji. Wyniki egzaminu zawodowego pokazują też, że działania są skuteczne. Działania wychowawcze w Zasadniczej Szkole Zawodowej są szerokie. Dla uczniów klas pierwszych organizowane są zajęcia adaptacyjno – integracyjne. Obecna klasa 2 realizowała je na spotkaniu wyjazdowym w Chlewiszynie. Przeprowadzone były warsztaty przez studentki psychologii Uniwersytetu Warszawskiego pt. „Mediacje rówieśnicze”, jak również warsztaty z zakresu problematyki uzależnień. Poprzednie roczniki również uczestniczyły w takich działaniach. Działaniami wychowawczymi są również aktywne włączanie uczniów w pracę kół działających w szkole. Na uwagę zasługują sukcesy koła strzeleckiego (coroczne sukcesy w zawodach strzeleckich regionalnych, wojewódzkich a także ogólnopolskich) w pracach którego aktywny udział brali uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2. Dla uczniów często sukcesem jest pozytywna ocena z przedmiotu, udział w lekcji, poprawianie frekwencji. Nadzór pedagogiczny w zakresie efektów kształcenia sprawowany był przez obserwację lekcji, kontrolę dokumentacji, analizę podnoszenia kwalifikacji przez nauczyciela. Wnioski dotyczyły: - stosowania różnorodnych form oceny pracy ucznia, w tym oceny prac domowych; - uaktywniania ucznia, motywowania do pracy na lekcji; - stosowania pracy w grupach, wykorzystania urządzeń multimedialnych; - rytmiczności oceniania; - analizy własnych efektów pracy; - monitorowania nowej podstawy programowej – jej wejście, wybór programu, rozkłady, sprawozdania (monitoring ilościowy i jakościowy). Sukcesy edukacyjne: • średnia ocen klasy 2 na semestr 2013/2014 równa 2,82, która jest wyższa od niektórych klas technikum; szczególnie dobrze uczniowie radzą sobie z językiem angielskim 3,00, informatyką 4,00, wychowaniem fizycznym 3,44; • średnia z zajęć praktycznych 3,88; • znaczna liczba osób w klasie utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie, dwoje uczniów otrzymało średnie powyżej 4,0, tj. 4,54 oraz 4,46; • 9 uczniów w klasie nie ma ocen niedostatecznych; • aktywność sportowa uczniów: członkowie reprezentacji ZSP nr 2: koszykówka chłopców, piłka ręczna, • aktywność uczniów w kole strzeleckim: Członkowie reprezentacji ZSP nr 2: - II miejsce dziewcząt - w XXXVI Wojewódzkich Zawodach Sportowo-Obronnych „Sprawni jak żołnierze”, Warszawa-Otwock i zespołowo I miejsce w Wojewódzkich Mistrzostwach LOK w Dwuboju Obronnym, Żyrardów – Wiskitki. Działania, które pomogły osiągnąć sukcesy edukacyjne: • codzienna praca z uczniami w przystosowanych do tego salach (np. pracownia ze stanowiskami sprzedaży): metody aktywizujące, praca w grupach i parach, • przygotowanie uczniów do uczestnictwa w zawodach sportowych poprzez ich udział w sportowych zajęciach pozalekcyjnych: koszykówka chłopców, • zajęcia w ramach 19 godziny z przedmiotów, • współpraca z biblioteką szkolną, która wskazuje, udostępniania, wyszukuje literaturę oraz strony internetowe pomocne w zdobywaniu wiedzy z danych przedmiotów, • współpraca z pedagogiem szkolnym i psychologiem. Analiza z lat 2010/2011 – 2012/2013 dotyczy uczniów kształcących się w zawodzie sprzedawca 522[01] w systemie dwuletnim. Aktualnie uczy się 1 klasa uczniów w oparciu o nową podstawę programową (cykl 3 –letni). W 2011 r. do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przystąpiło: do części pisemnej 21 uczniów, do części praktycznej 19 uczniów. Warunkiem zdania egzaminu było otrzymanie min. 50%, z części teoretycznej min. 75% punktów. Zdawalność egzaminu w szkole wyniosła 89,5%, w województwie mazowieckim 79%, w kraju 89,6%. W 2012 r. do egzaminu przystąpiło: do części pisemnej 17 uczniów, praktycznej 8 uczniów. Zdawalność szkoły 100%, województwa 83%, kraju

91,3 %. W 2013 r. do części pisemnej i części praktycznej przystąpiło po 16 osób. Zdawalność wyniosła 81,3%, przy średniej zdawalności w województwie na poziomie 77,6%, dla kraju 86,8%. Przedstawione wyniki pokazują, że szkoła osiągała wyniki wyższe niż na poziomie wojewódzkim. Wyniki egzaminów zawodowych nie pozwalają w jednoznaczny sposób określić zmian efektów kształcenia. Analiza dotyczyła klas z dwuletnim okresem nauczania, każdorazowo były to inne zespoły klasowe (różny poziom intelektualny, dane na wejściu, dysfunkcje). Porównywanie więc wyników klas w poszczególnych latach obarczone byłoby błędem, a szkoła w tak krótkim czasie nie była w stanie wpłynąć na wzrost efektów kształcenia. Dodać również należy, że klasy, których wyniki były analizowane w pierwszym roku nauki przebywały w szkole 4 dni, w drugiej klasie 3 dni (w pozostałe realizowali nauczanie praktyczne w placówkach handlowych). Wyniki (efekty kształcenia) są zadowalające, bo są wyższe od wyników wojewódzkich. Potwierdza to również analiza wyników osiągnięć klasy obecnej klasy drugiej Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Siedlcach w latach 2012/2013, 2013/2014. Do klasy pierwszej Zasadniczej Szkoły Zawodowej w roku szkolnym 2012/2013 przyjęto 20 osób. Średnie wyników osiągniętych przez uczniów z egzaminów przeprowadzonych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną na koniec nauki w gimnazjum wynosiły: dla części humanistycznej – 44% (język polski – 48%, historia i WOS – 39%), dla części matematyczno-przyrodniczej – 26% (matematyka – 23%, przedmioty przyrodnicze – 32%), dla części dotyczącej języka obcego nowożytnego – 40%. Najniższe wyniki z powyższych egzaminów to: dla części humanistycznej 19% (język polski – 19% - 1 uczeń; 31-38% - 5 uczniów, historia i WOS – 24-33% - 8 uczniów), dla części matematyczno-przyrodniczej – 10% (matematyka – 10- 30% - 15 uczniów, przedmioty przyrodnicze – 23 - 27% - 7 uczniów), dla części dotyczącej języka obcego nowożytnego – 18 - 35% - 8 uczniów. Najwyższe wyniki osiągnięte przez uczniów klasy 1az to: dla części humanistycznej – 78% (język polski – 78% - 2 uczniów, historia i WOS – 67% - 1 uczeń, 42-48% - 4 uczniów), dla części matematyczno-przyrodniczej – 42% (matematyka – 40% - 1 uczeń, 30-33% - 3 uczniów, przedmioty przyrodnicze – 42% - 2 uczniów), dla części dotyczącej języka obcego nowożytnego – 78% - 1 uczeń, 50-60% - 2 uczniów. Średnie oceny na zakończenie nauki w gimnazjum z przedmiotów: język polski – 2,27, matematyka- 2,11, język angielski – 2,44. Dla porównania na koniec roku szkolnego 2012/2013 średnie z przedmiotów wynosiły: język polski – 2,38, matematyka- 2,15, język angielski – 2,83. Średnie wyniki na koniec pierwszego semestru 2013/2014 wynosiły: język polski – 2,24, matematyka- 2,71, język angielski – 3,0. Na podstawie powyższego, można wysunąć wniosek, iż średnie z przedmiotów ustawicznie rosną, co świadczy, o tym że uczniowie systematycznie w coraz większym stopniu opanowują wiedzę z zakresu tych przedmiotów.

W roku szkolnym 2012/2013 klasa 1 osiągnęła średnią ocen 2,80 przy średniej frekwencji 69,10%. Średnią wyższą niż 4, uzyskał jeden uczeń – 4,25. Do klasy 2 zostało promowanych 17 uczniów. Na koniec pierwszego semestru 2013/2014 klasa 2az uzyskała średnią ocen 2,82 przy średniej frekwencji 74,6%. Średnią ocen powyżej 4,0 osiągnęło dwóch uczniów – 4,54 i 4,46. Wielkim sukcesem klasy jest nie tylko wzrost średniej ocen i frekwencji (aż o 5,5%), ale także osiągnięcie przez kolejną osobę w klasie średniej powyżej 4,0.

Rokrocznie jednym z przedmiotów, z których uczniowie uzyskują średnią 4,0 i powyżej jest pracownia sprzedaży – zajęcia praktyczne w PSS „Społem”. Na koniec roku 2012/2013 z tego przedmiotu oceny dobre i powyżej otrzymało 17 uczniów, a na koniec pierwszego semestru 2013/2014 – odpowiednio 12 uczniów.

Na uwagę zasługują uczniowie, którzy mimo nie najlepszych wyników w nauce w gimnazjum, w szkole zawodowej odnoszą sukcesy. Należy do nich uczeń, który na koniec roku 2012/2013 uzyskał średnią 3,88, a na koniec pierwszego semestru 2013/2014 – 4,54. Podobnie wzrost średniej ocen (końcoworocznych w klasie pierwszej i semestralnych w klasie drugiej) zauważany jest u 10 innych uczniów w klasie.

Obszar badania: Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy

Różnorodne działania realizowane w szkole służą sukcesowi uczniów w następnym etapie kształcenia. W spójnej opinii nauczycieli i dyrektora szkoła kształci umiejętności przydatne na kolejnym etapie kształcenia i na rynku pracy.

Szkoła w opinii dyrektora i wszystkich nauczycieli skutecznie kształci kompetencje kluczowe. Umiejętności nabywane przez uczniów: • praca w zespole, • podejmowanie decyzji, • podejmowanie ryzyka, • rozwiązywanie problemów, • planowanie • posługiwanie się sprzętem technicznym i urządzeniami wykorzystywanymi w zawodzie sprzedawca, np. kasa fiskalna, komputer z oprogramowaniem, drukarka, czytnik kodów kreskowych, metkownica, • twórcze, logiczne myślenie, • korzystanie z różnych źródeł informacji, • posługiwanie się technologią informacyjną. Ponadto porozumiewanie się w języku ojczystym i obcym - kompetencje matematyczne, - umiejętność uczenia się - kompetencje społeczne, obywatelskie (udział w imprezach/ świętach narodowych, patriotycznych na terenie szkoły i miejskich, tematyka godzin wychowawczych, włączanie się klas w akcje charytatywne realizowane przez szkołę, wolontariat) - poruszanie się po rynku pracy, - praca w grupach na poszczególnych przedmiotach, przygotowywanie uroczystości szkolnych (młodsze roczniki uroczącie żegnają absolwentów) - przedsiębiorczość - stosowanie narzędzi ITC. Uczniowie szkoły uzyskują wysoki poziom zdawalności egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, jako wykwalifikowani sprzedawcy są chętnie zatrudniani przez lokalnych pracodawców. Prawie wszyscy absolwenci szkoły znaleźli zatrudnienie w swoim zawodzie w: hurtowniach, sklepach różnych branż, wielkopowierzchniowych marketach, kwaciarni. Pracodawcy są zadowoleni z ich pracy, chwalą za pracowitość, punktualność, sumienność, uczciwość, rzetelność, kreatywność, umiejętność współpracy w zespole. Bezbłędnie dopasowują sposoby obsługi do różnych typów klientów, stosują różnorodne i skuteczne techniki sprzedaży. Sprawnie obsługują komputer i sporządzają dokumenty obrotu towarowego. Fachowo obsługują specjalistyczne urządzenia stosowane w handlu: wagi elektroniczne, kasy fiskalne, metkownice, czytniki kodów kreskowych i metkownicy, programów magazynowo- sprzedażowych. Absolwenci szkoły są mobilni na rynku pracy, poszukują zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Kilku uczniów wykorzystano umiejętność porozumiewania się w języku angielskim zdobytą w szkole i znalazło pracę za granicą. Część absolwentów podejmuje ryzyko i decyduje się na założenia własnej działalności gospodarczej oraz pomaga w prowadzeniu rodzinnego biznesu. Do sporządzenia biznesplanu wykorzystują umiejętności planowania i twórczego, logicznego myślenia zdobyte na zajęciach z podstaw przedsiębiorczości. Potrafią indywidualnie pozyskać nowych kontrahentów, korzystając z różnych źródeł informacji i zasobów multimedialnych. Samodzielnie projektują materiały reklamowe i promocyjne. Nauczyciele podają, że zachęcają i motywują uczniów do podnoszenia kwalifikacji. Rozbudzają ich ambicje do kontynuacji nauki i rozwijania swoich umiejętności. Według ich wiedzy około 55% absolwentów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 kontynuuje edukację w szkołach średnich dla dorosłych.

Wymaganie:

Respektowane są normy społeczne

Szkoły powinny kształtować postawy zgodne z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego. Poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia dla funkcjonowania społeczności szkolnej i społeczeństwa stanowi element rozwoju. Świadomość tego, jak ważne jest przestrzeganie wspólnie ustalonych reguł, decyduje o sukcesie grup. Ważnym zadaniem szkoły jest tworzenie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a także klimatu sprzyjającego uczeniu się.

Poziom spełnienia wymagania: B

Planowe działania szkoły zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Nauczyciele aktywizują uczniów, stwarzają sytuacje, które zachęcają ich do podejmowania różnorodnych aktywności. Zasady postępowania i współzycia w szkole są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców. W opinii respondentów obowiązują wszystkich członków społeczności szkolnej w takim samym stopniu. Rada pedagogiczna prowadzi systemową analizę podejmowanych działań wychowawczych. Ponad połowa ankietowanych uczniów podaje, że w ramach samorządu szkolnego mogą organizować samodzielnie oraz z nauczycielami różne działania, m.in. współorganizują i biorą udział w imprezach szkolnych, akcjach środowiskowych i charytatywnych, zawodach sportowych. Zgłaszają własne propozycje dotyczące zasad postępowania w szkole, swoich praw i obowiązków. W bieżącym roku szkolnym przygotowano i zatwierdzono do realizacji nowy program profilaktyczny oraz dokonano modyfikacji w Szkolnym Programie Wychowawczym.

Obszar badania: Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne

Planowe i powszechne działania szkoły skutecznie zapewniają wszystkim uczniom wysoki poziom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. W opinii partnerów na podkreślenie zasługuje, bardzo duże zainteresowanie dyrekcji i nauczycieli szeroko rozumianym dobrem uczniów, ich środowiskiem rodzinnym i koleżeńskim. Znana jest bardzo dobra współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, aktywna walka z negatywnymi zjawiskami we współpracy z sądem rodzinnym. Prowadzone są stałe akcje pedagogizacji rodziców, profilaktyczne dla uczniów.

W świetle informacji uzyskanych z ankiet wszyscy uczniowie klasy II czują się zdecydowanie bezpiecznie na lekcjach (zob.rys.1j), na przerwach (zob.rys.2j) i na terenie szkoły po zajęciach (zob. rys. 3j). Nikomu ani razu nie zniszczono rzeczy (zob. rys. 4j), zdecydowanej większości ani razu niczego nie ukradziono (zob.rys.5j), prawie nikogo nie zmuszano do oddawania rzeczy i nie zmuszano do kupowania czegoś wbrew woli (zob. rys. 6j), zdecydowanej większości nie obrażano i nie używano nieprzyjemnych przezwisk (zob. rys. 7j). Wobec zdecydowanej większości nie zachowywano się w sposób nieprzyjemny (zob.rys.8j). Prawie nikogo inni celowo nie wykluczali z grupy (zob. rys. 9j), nie obrażali za pomocą telefonów komórkowych (zob.rys.10j), nie zostali

pobici (zob. rys. 11j), nie uczestniczyli w bójce z innymi uczniami (zob. rys. 12j).

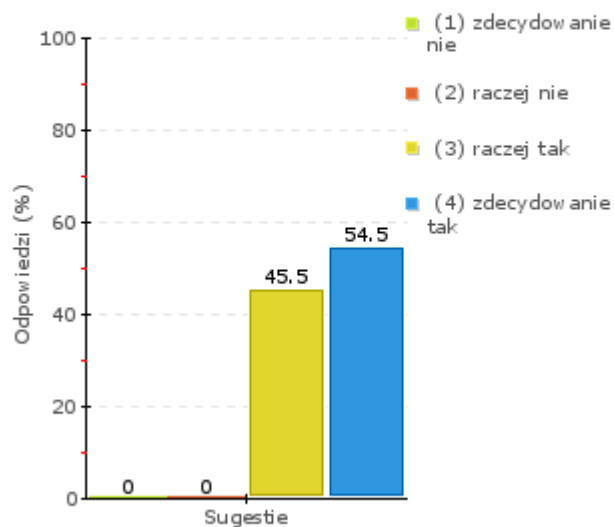
W spójnej opinii partnerów, organu prowadzącego i pracowników niepedagogicznych w szkole jest bezpiecznie. Bezpieczeństwo uczniom zapewniają zarówno bardzo dobry stan bazy szkolnej jak i działania pedagogiczne. Potwierdzają to protokoły z przeglądów stanu bazy oraz brak zgłoszeń wypadków na terenie placówki. Profilaktyczne działania szkoły zapobiegają wypadkom. Wszyscy partnerzy szkoły: (dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych - ZSP nr 3, CKU), przedstawiciele: SCDiDN, Policji, PSSE, CKiS, Urzędu Skarbowego, Powiatowego Urzędu Pracy, PPP - psycholog i doradca zawodowy, Wydawnictwa Oxford, Wydawnictwa Nowa Era, "Społem" PSS, Straży, Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej - zgodnie stwierdzili, że placówka jest bezpieczna, a uczniowie czują się w niej dobrze. Funkcjonuje system kamer zewnętrznych i wewnętrznych. Do budynku nie można wejść anonimowo, portiernia skutecznie kontroluje przepływ osób z zewnątrz. Szkoła pracuje tylko na jedną zmianę, lekcje trwają do 15.30. W czasie trwania praktyk uczniowie zawsze wiedzą, jak się zachować. Dyrekcja szkoły dba o bezpieczeństwo uczniów. Podczas zawodów uczniowie są zawsze pod opieką. W szkole jest bezpiecznie podczas lekcji i przerw, o co dbają nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni. Nauczyciele wdrażają wiedzę na temat szkodliwości używek i uzależnień, przemocy, cyberprzemocy itp. W ich opinii szkoła prezentuje wysokie standardy bezpieczeństwa. Szkoła w zakresie bezpieczeństwa realizuje wiele działań, np. organizuje spotkania szkoleniowe, pogadanki, konkursy dotyczące bezpieczeństwa. Uczestniczą w nich również przedstawiciele policji, z zespołu postępowań i zespołu profilaktyki. Placówka zapewnia uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Według partnerów edukację zdrowotną i promocję zdrowia szkoła prowadzi wzorowo. Jest przyjazna szczególnie dla uczniów nieśmiałych, z problemami edukacyjnymi. Organizowane są spotkania dla rodziców. Wszyscy nauczyciele i pedagog są chętni do współpracy. Budynek szkolny zapewnia bardzo dobre i bezpieczne warunki nauki. Standard podniosła przeprowadzona w ostatnim czasie termomodernizacja. Szkoła skutecznie współpracuje w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom z sąsiadującą szkołą ponadgimnazjalną. Uczniowie wspólnie korzystają z boisk. Od wielu lat współpraca w zakresie bezpieczeństwa przebiega bez zakłóceń.

Pracownicy niepedagogiczni również podkreślają wysoki poziom dbałości szkoły o bezpieczeństwo uczniów poprzez troskę o właściwe zabezpieczenia budynku i otoczenia szkoły oraz właściwą organizację pracy. O bezpieczeństwo młodzieży dba każdy pracownik na swoim stanowisku. W miejscach newralgicznych działania są wzmożone, np. zamykanie boksów w szatni. Organ prowadzący otrzymuje ze szkoły systematycznie informacje na temat bezpieczeństwa. Odbywają się przeglądy techniczne w placówce, nie ma wypadków. Protokoły SANEPiD-u nie wskazują na nieprawidłowości.

Ponadto przedstawiciel organu prowadzącego stwierdził, że cieszy fakt, iż do urzędu nie docierają sygnały dotyczące niewłaściwych zachowań uczniów tej szkoły, związanych np. z pobiciami, wymuszeniami czy stosowaniem używek. Również pozytywnym faktem jest brak skarg rodziców na funkcjonowanie szkoły. Szkoła w opinii środowiska i organu prowadzącego jest bezpieczna, czysta i estetyczna. Dla poprawy bezpieczeństwa wykonano nowy parking przed szkołą, uporządkowano kierunki przepływu samochodów, zapewniono bezpieczne ciągi komunikacyjne dla pieszych. Na podkreślenie zasługuje, w opinii przedstawiciela organu prowadzącego, bardzo duże zainteresowanie dyrekcji i nauczycieli szeroko rozumianym dobrem uczniów, ich środowiskiem rodzinnym i koleżeńskim. Znana jest bardzo dobra współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, aktywna walka z negatywnymi zjawiskami we współpracy z sądem rodzinnym. Prowadzone są stałe akcje pedagogizacji rodziców, profilaktyczne dla uczniów z udziałem policji w zakresie stosowania używek, odpowiedzialności nieletnich w świetle kodeksu rodzinnego. Uczniowie podlegają stałej opiece psychologiczno-pedagogicznej. Dwa razy w miesiącu odbywają się konsultacje uczniów z psychologiem. Z dyżurów i konsultacji mogą też korzystać nauczyciele i rodzice.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Na lekcjach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

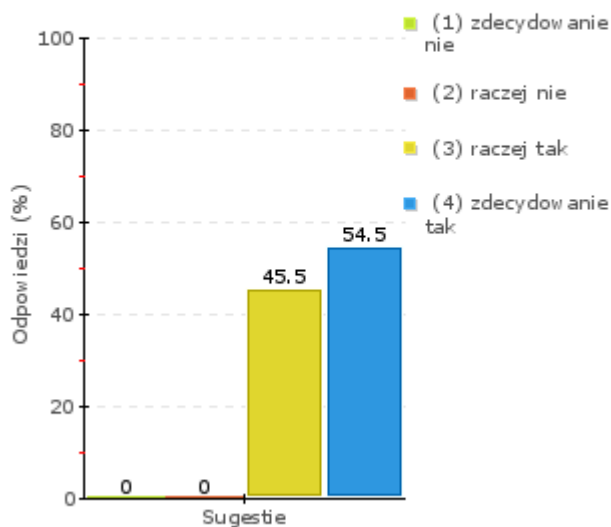
Liczebność: 11

Rys. 1j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Na przerwach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

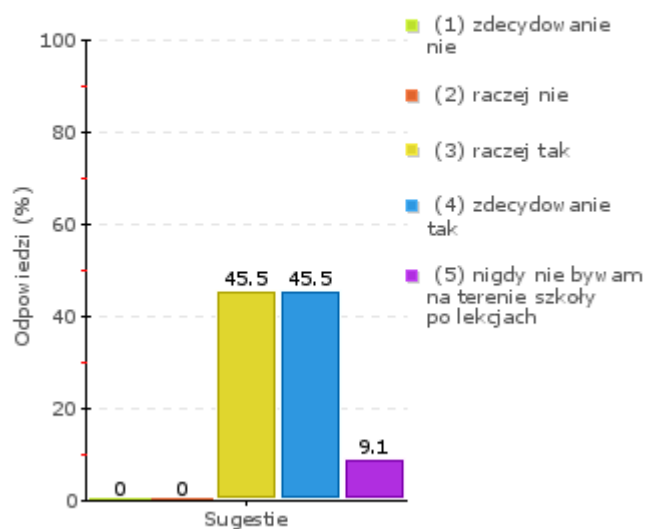
Liczebność: 11

Rys. 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Na terenie szkoły po zajęciach
lekcyjnych (np. kiedy przychodzę na
boisko) czuję się bezpiecznie. KADUMS

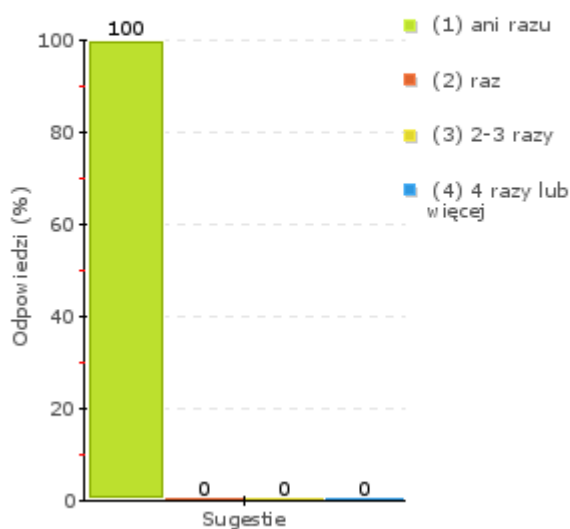
Liczebność: 11

Rys. 3j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Umysłnie zniszczono rzecz należącą
do Ciebie. KADUMS

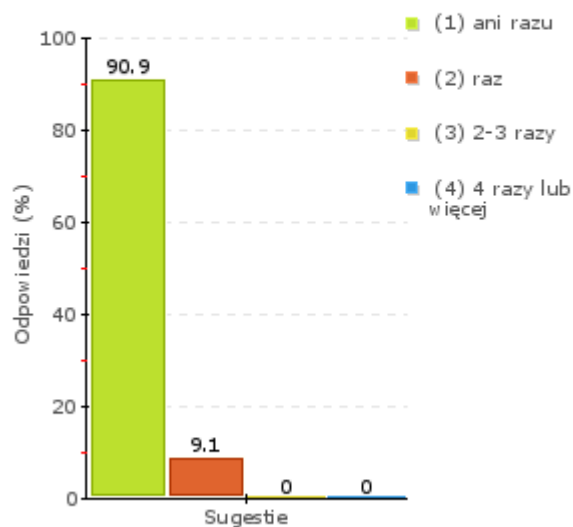
Liczebność: 11

Rys. 4j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub pieniądze. KADUMS

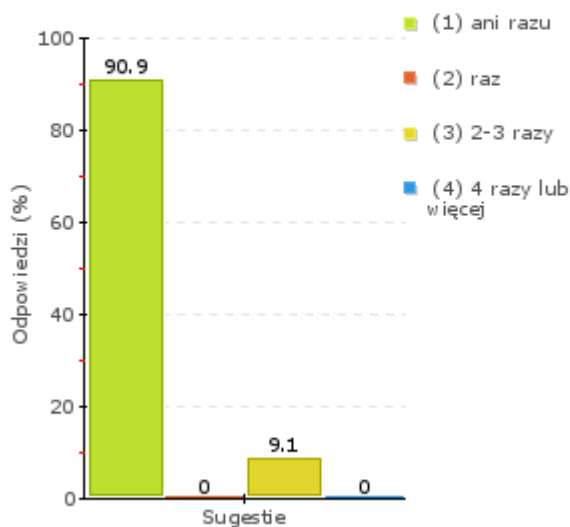
Liczebność: 11

Rys. 5j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Inni uczniowie zmuszali Cię do kupowania czegoś za Twoje własne pieniądze lub oddawania im Twoich rzeczy. KADUMS

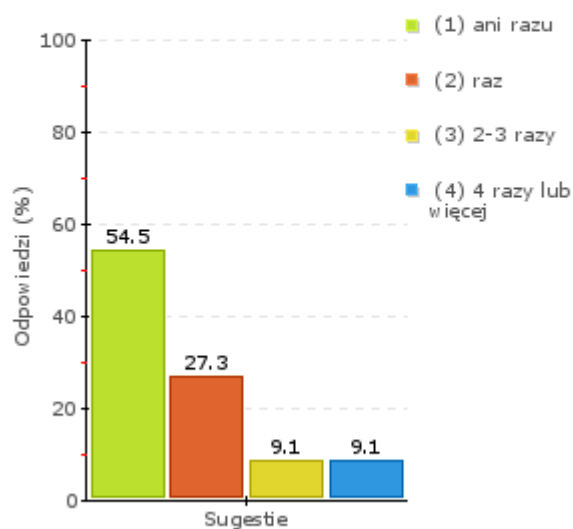
Liczebność: 11

Rys. 6j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk. KADUMS

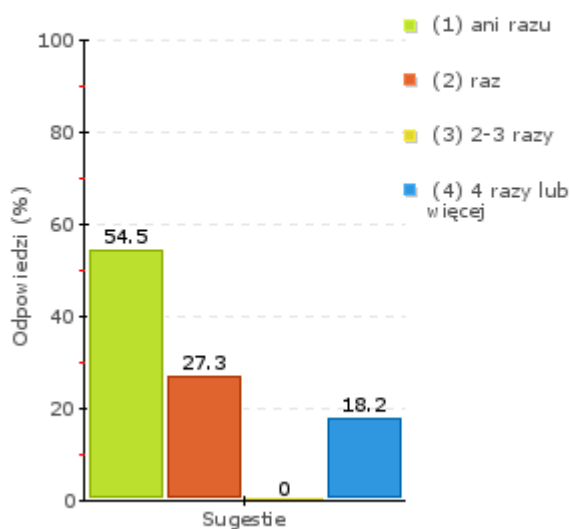
Liczebność: 11

Rys. 7j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałeś/eś jako nieprzyjemny. KADUMS

Liczebność: 11

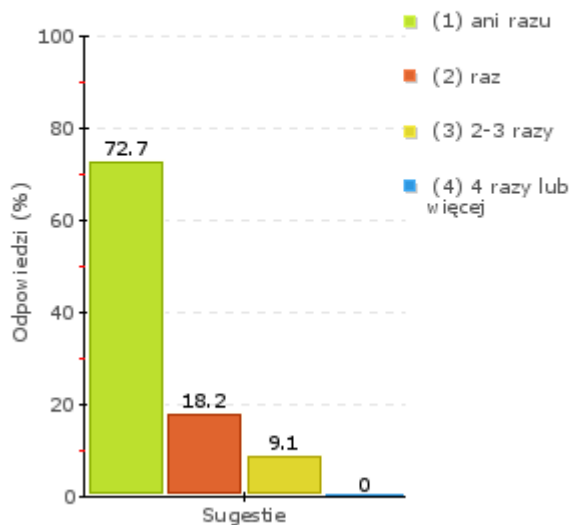

Rys. 8j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą. KADUMS

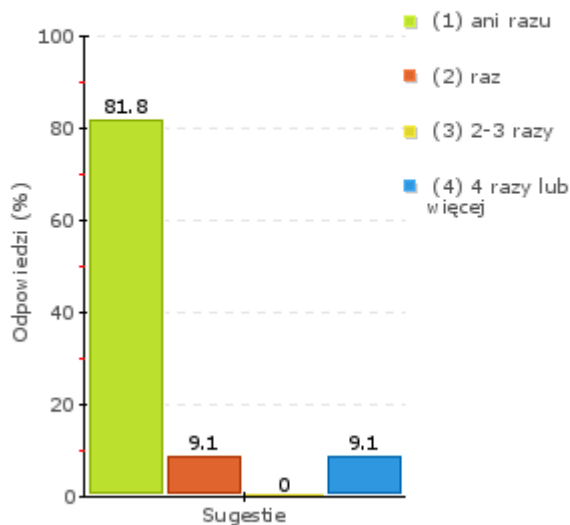
Liczebność: 11

Rys. 9j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych. KADUMS

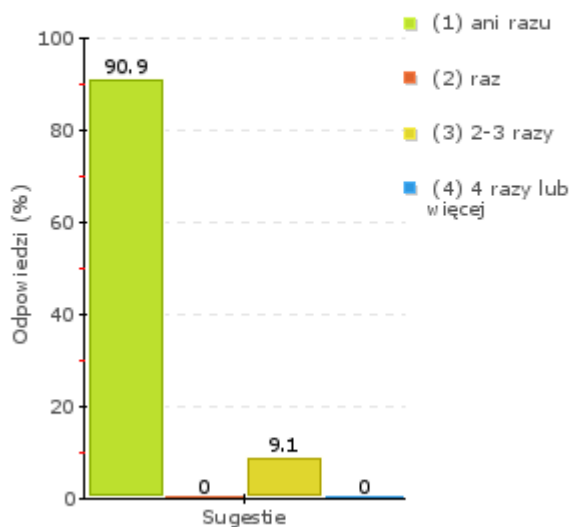
Liczebność: 11

Rys. 10j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Zostałaś/eś pobita/y. KADUMS

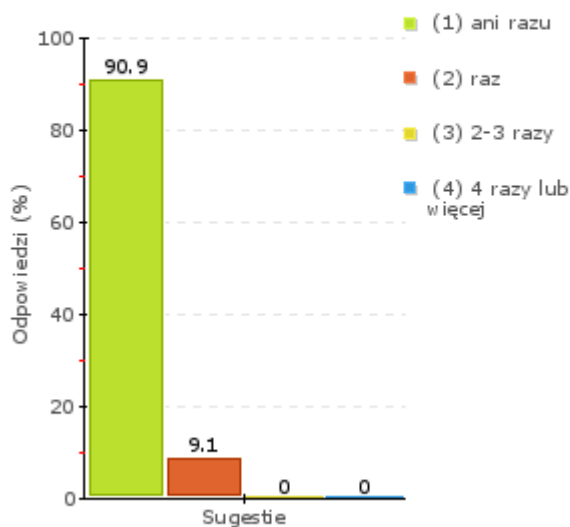
Liczebność: 11

Rys. 11j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Uczestniczyłeś/aś w bójce z innymi uczniami, w której używano niebezpiecznego narzędzia. KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 12j

Obszar badania: Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego

Uczniowie potrafią dzielić się odpowiedzialnością a w szkole budowany jest pozytywny klimat współpracy. Ponad połowa ankietowanych uczniów podaje, że w ramach samorządu szkolnego może organizować samodzielnie i z nauczycielami różne działania, m.in. biorą udział w imprezach szkolnych, akcjach, zawodach.

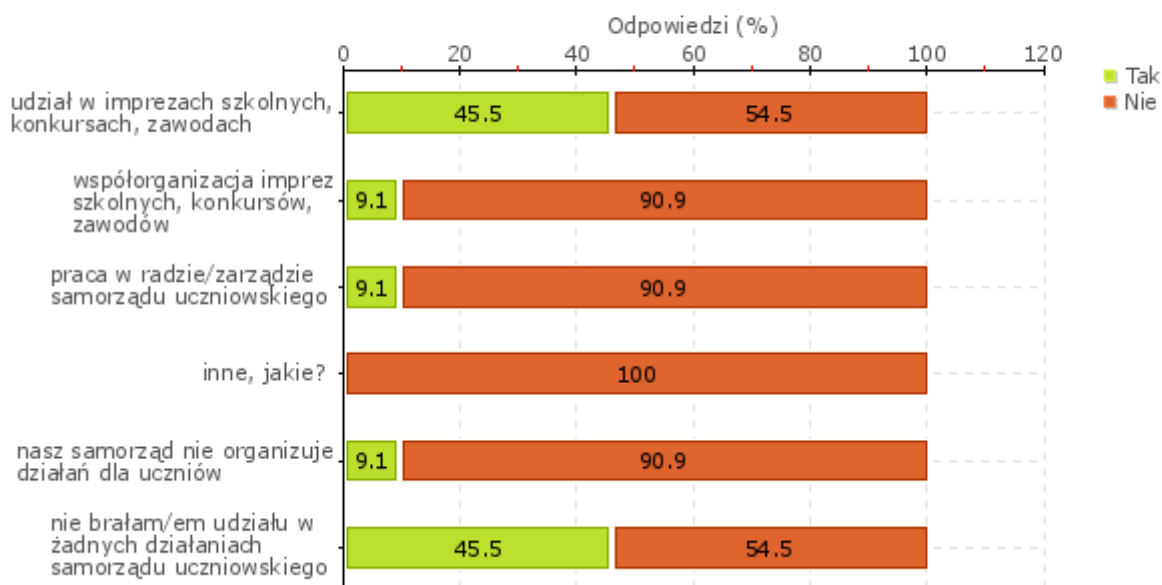
Ponad połowa ankietowanych uczniów klasy II ma możliwość udziału i samodzielnej organizacji różnych działań na rzecz społeczności uczniowskiej, np. szkolnych imprez, konkursów, zawodów. Prawie połowa uczniów nie brała udziału w żadnych działaniach samorządu uczniowskiego. (zob.rys. 1w)

W opinii nauczycieli samorządność uczniowska jest zdecydowanie dobrą szkołą współpracy. Przykłady działań i ich efekty, to:

- wspólne planowanie działań (Roczny Plan SU) i ich realizacja,
- bezpośrednia współpraca z nauczycielem – opiekunem Samorządu, dyrekcją Szkoły, Radą Pedagogiczną,
- opracowanie sprawozdań z pracy Samorządu Uczniowskiego,
- pomoc w organizacji uroczystości szkolnych i apeli, np. pożegnanie absolwentów oraz imprez kulturalnych i sportowych,
- przeprowadzanie zbiórek środków finansowych lub rzeczowych na cele społeczne,
- spotkania z samorządami klasowymi, informacje o podejmowanych akcjach, zapoznanie ze Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Profilaktyki, Szkolnym Programem Wychowawczym, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania,
- pomoc koleżeńska,
- akcje charytatywne: „Świąteczna paczka”, „Dzieci Dzieciom - Góra Grosza”, „Nakręć się na pomaganie”,
- udział w pracach porządkowych na rzecz szkoły i środowiska, np. z własnej inicjatywy zakup kwiatów i udekorowanie głównego wejścia do szkoły;
- współorganizacja i udział w imprezach szkolnych (Mikołajki, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Zakochanych, giełda podręczników) lub środowiskowych (Dni otwarte w szkole, Targi Edukacyjne, Dni Siedlec),
- realizacja projektów edukacyjnych tj. : Na imieninach u Kopernika - przygotowanie ciast do kramu kopernikańskiego. Nauczyciele wspierają inicjatywy uczniowskie podejmowane w klasie poprzez pomoc w organizacji uroczystości i akcji uczniowskich.

Wszyscy uczniowie tworzą razem samorząd uczniowski i w ramach różnych jego struktur (np. samorzady klasowe, zarząd, ...) mogą organizować samodzielnie lub z nauczycielami różne działania dla innych uczniów. W jakich działaniach organizowanych w ten sposób brałaś/eś udział? KADUMS

Liczebność: 11

Rys.1w

Obszar badania: Zasady postępowania i współzycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu

Relacje między członkami społeczności szkolnej, w spójnej opinii wszystkich respondentów, oparte są na wzajemnym szacunku, zaufaniu i życzliwości. Zasady postępowania i współzycia w szkole są zazwyczaj uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców. Obowiązują wszystkich w takim samym stopniu. Wartości i normy obowiązujące w szkole zapisano w dokumentach szkolnych takich jak: Statut Szkoły, SPP, SPW, WSO.

Wszyscy ankietowani rodzice podają, że raczej i zdecydowanie mają wpływ na to jakich zachowań oczekuje się od ich dzieci (zob. rys. 1j), a prawie wszyscy na zasady obowiązujące w klasie (zob.rys. 2j). Rodzice w wywiadzie stwierdzili, że na codzień nie mają potrzeby kontaktu ze szkołą. Ich dzieci nie zgłaszają w tym zakresie żadnych potrzeb, ponieważ czują się w szkole bezpiecznie. W ich opinii szkoła bardzo dobrze wywiązuje się z funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Bardzo wspiera uczniów i pomaga im. W razie potrzeby nauczyciele kontaktują się z rodzicami i zawsze mają dla nich czas. Wspierają ich w wychowaniu dzieci. Szkoła ma doskonały system wsparcia. Bieżący przepływ informacji szkoła - rodzice jest bardzo dobry. Stwierdzili, że znają zapisy umieszczone w Szkolnym Programie Wychowawczym i Szkolnym Programie Profilaktyki. Uważają, że nauczyciele nie decydują sami o zasadach zachowania i wartości obowiązujących w szkole, biorą także pod uwagę ich opinie. Szkoła uczy uczniów dobrych zachowań, nie mają złych wzorców i nawyków, w szkole nie ma fali, jest spokojnie i bezpiecznie. Uczniowie chodzą do szkoły chętnie, ponieważ szkoła pomaga uczniom z problemami. W szkole, w każdym czasie rodzice mogą uzyskać informacje na temat dziecka. Na stronie internetowej szkoły mogą również znaleźć aktualne informacje na temat placówki. Zdaniem rodziców szkoła dobrze przygotowuje do funkcjonowania na rynku pracy, a nawet do dalszej nauki. Nauczyciele

w wywiadzie grupowym wskazują normy społeczne przestrzegane w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Siedlcach: • dbanie o wspólne dobro, • szacunek do innych, • kultura osobista i higiena, • wystrzeżenie się agresywnych zachowań (wulgaryzmów, bicia, wyśmiewania), • pomoc słabszym, osamotnionym, młodszym, • dbanie o bezpieczeństwo, • dążenie do zdobywania wiedzy, • realizowanie obowiązku szkolnego, • działalność charytatywna na rzecz środowiska, • umiejętność tworzenia dobrych relacji interpersonalnych, • umiejętność życia w grupie rówieśniczej zgodnie z powszechnie obowiązującymi normami. Wartości obowiązujące w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Siedlcach: • prawda, • dobro, • piękno, • tolerancja, • godność, • miłość do ojczyzny, • dbałość o kulturę języka, • szacunek do drugiego człowieka, • wrażliwość, • poszanowanie dla innych kultur i tradycji w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji. Wartości i normy obowiązujące w szkole zapisano w dokumentach szkolnych takich jak: Statut Szkoły, SPP, SPW, WSO.

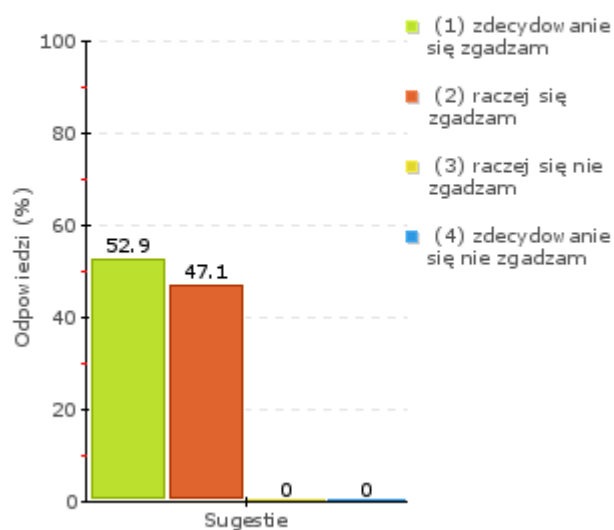
Podczas obserwowanych zajęć nauczyciele i uczniowie przestrzegali przyjętych w szkole zasad.

Pracownicy niepedagogiczni uważają, że uczniowie tej szkoły są bardzo grzeczni. Według nich, od około pięciu lat, zauważalna jest różnica w zachowaniu uczniów. Na stołówce już nie niszczą sprzętów, np. zamków, drzwi. Są grzeczni, kulturalni, używają zwrotów grzecznościowych. W ich opinii przestrzegają obowiązujących zasad, ponieważ nauczyciele są wymagający i konsekwentni. Obecnie potrafią się cieszyć nowym sprzętem i szanować go. Okazują szacunek dorosłym, co wynoszą także z domu. W szkole jest bardzo dużo uczciwej młodzieży, przynoszą znalezione rzeczy, np. telefony komórkowe do portierni i sekretariatu.

Prawie wszyscy badani uczniowie podają, że mają wpływ na zasady zachowania obowiązujące w szkole (zob. rys.3j). W wywiadzie podają, że często i w różnych okolicznościach rozmawiają z nauczycielami o tym, jak należy się zachowywać. Szczególnie ważne dla nich są te rozmowy przed wakacjami, prowadzone w celu uniknięcia niebezpieczeństw i zagrożeń. Na początku każdego roku szkolnego rozdawane są ulotki nt. używek, są one przekazywane także rodzicom. Przed każdym wyjściem do kina, teatru czy wyjazdem na wycieczkę również prowadzone są rozmowy z uczniami dotyczące właściwych, kulturalnych zachowań w danym miejscu. Ponadto w szkole bardzo często prowadzone są systematycznie apele i akcje profilaktyczne z udziałem przedstawicieli policji, fundacji., np. Dzień Tolerancji, Noc bez uzależnień, Powrót z U, nt. ucieczek z domu. Problematyka ta jest poruszana na zajęciach lekcyjnych, np. - walka z paleniem, szkodliwość palenia, zakaz na terenie szkoły. Nauczyciele zachęcają do pracy w wolontariacie- zbierania żywności, ubrań dla dzieci z Afryki, paczek świątecznych, oddawania krwi, zbierania nakrętek, karmy dla schroniska dla zwierząt. W szkole czują się bardzo bezpiecznie, odpowiada im dobre podejście nauczycieli do nich, przywileje jakie mają (np. luźniejsze lekcje, prowadzone w ciekawy sposób). Uczniowie są wychowywani do dbania o pamięć o zmarłych kolegach i nauczycielach poprzez udział w apelach z okazji Święta Zmarłych oraz zapalenie zniczy na ich grobach. W opinii uczniów mają wpływ na obowiązujące zasady i wartości. Według nich w szkole wszyscy się uzupełniają, dzielą się swoimi opiniami i pomysłami dotyczącymi funkcjonowania szkoły. W opinii uczniów szkoła jest bezpieczna, można rozwijać swoje zainteresowania i pasje. Panuje w niej przyjazna atmosfera i wszyscy są pozytywnie nastawieni do życia. Są inicjatorami wspólnych wyjść do kina, wycieczek klasowych. Organizują wg własnego pomysłu imprezy szkolne i klasowe, np. walentynki, choinki.

Czy zgadza się Pani/Pan z poniższymi zdaniem?
Mam wpływ na to, jakich zachowań
oczekuje się od mojego dziecka w szkole
KADR

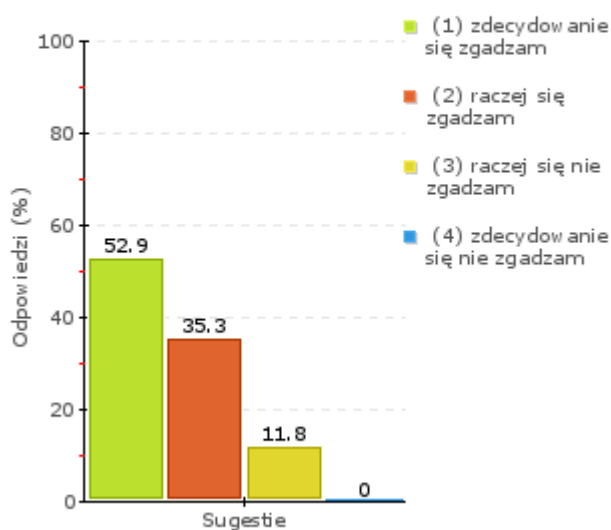
Liczebność: 17

Rys. 1j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem, czy też
nie?
Mam wpływ na zasady obowiązujące w
klasie mojego dziecka KADR

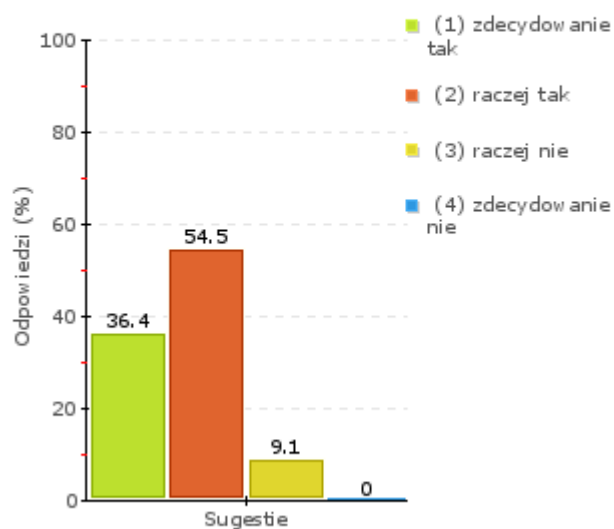
Liczebność: 17

Rys. 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Mam wpływ na to, jakie zasady
zachowania obowiązują w mojej szkole.
KADUMS

Liczebność: 11

Rys. 3j

Obszar badania: W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb

Rada pedagogiczna prowadzi systemową analizę podejmowanych działań wychowawczych. W bieżącym roku szkolnym przygotowano i zatwierdzono do realizacji nowy program profilaktyczny oraz dokonano modyfikacji w Szkolnym Programie Wychowawczym. Modyfikacje wynikały głównie ze zmian w prawie oświatowym i wymogów nowej podstawy programowej. Zmiany dotyczyły uwzględnienia nowych obszarów działań wychowawczych jak np. Wartości w życiu młodego człowieka (SPP) czy też Wychowanie do wartości (SPW).

Nauczyciele w wywiadzie grupowym podają sposoby prowadzenia analizy działań wychowawczych: • przeprowadzenie w 2013 r. ewaluacji wewnętrznej na temat respektowania norm społecznych (wymaganie 1.4.), wykorzystanie narzędzi badawczych: ankieta, obserwacja, wywiad, analiza dokumentacji. • opracowanie corocznych sprawozdań z realizacji działań wychowawczych w ramach SPP i SPW, • opracowanie sprawozdania pedagoga szkolnego raz w semestrze, • analiza sytuacji wychowawczej klasy raz w semestrze. Dotyczyły one następujących zachowań i zagrożeń: • niskiej frekwencji na zajęciach edukacyjnych i zajęciach praktycznych, • niewłaściwego zachowania się uczniów w czasie lekcji, • palenia papierosów, • braku kultury osobistej, • niewłaściwego zachowania wobec nauczycieli, pracowników szkoły i uczniów, • używania wulgaryzmów, • lekceważącego stosunku do obowiązków szkolnych, • braku zmiany obuwia. W wyniku analizy przeprowadzonej przez autorów ewaluacji nie ma diametralnej potrzeby modyfikacji działań wychowawczych a jedynie ich konsekwentna kontynuacja. Zachowania niepożądane i wynikające z nich problemy wychowawcze nie zawsze są nabywane w środowisku szkolnym choć sprzyja ono ich ujawnianiu. Bardzo często wynikają one z uwarunkowań środowiska rodzinnego i problemów osobistych ucznia. Należy zatem w dalszym ciągu konsekwentnie reagować na niewłaściwe zachowania uczniów oraz promować i nagradzać zachowania pożądane (system kar i nagród). Nadal podejmować działania w celu podniesienia poziomu frekwencji uczniów- stosować wypracowane zasady usprawiedliwiania nieobecności. Stosować ustalone kryteria WSO przy wystawianiu oceny zachowania. Na bieżąco informować rodziców i opiekunów uczniów o nieobecnościach ucznia i - jeśli to konieczne - dyrekcję szkoły. Od IX 2013 przygotowano i zatwierdzono do realizacji nowy Szkolny Program Profilaktyczny oraz Szkolny Program Wychowawczy. Modyfikacje te były spowodowane zmianami w prawie oświatowym i wymogami nowej podstawy programowej. Zmiany dotyczyły uwzględnienia nowych obszarów działań wychowawczych, jak np. Wartości w życiu młodego człowieka (SPP) czy też Wychowanie do wartości (SPW).

Dyrektor spójnie podaje, iż analiza zagrożeń, zachowania uczniów to proces ciągły, realizowany we wszystkich typach szkół w Zespole. Odbywa się m.in. poprzez: - realizację planów wychowawczych klasy; - codzienny monitoring zachowania uczniów na zajęciach lekcyjnych i dodatkowych, wyjściach do kina czy inne „imprezy zewnętrzne”; - w szkole funkcjonuje monitoring wizyjny; - nauczyciele odbywają dyżury porządkowe na wszystkich poziomach budynku; na każdej przerwie; - nauczyciele dzielą się wiedzą o „zdarzeniach, „zachowaniach uczniów” z dyrektorem, pedagogiem, między sobą; - szkoła posiada i realizuje szkolny program profilaktyczny i wychowawczy. Zagrożenia, kierunki działań są tematem co semestralnej analizy z realizacji SPP, SPW. Analiza jest przedmiotem corocznego planu pracy, wyniki gromadzone jako załączniki do protokołów Rady Pedagogicznej. W szkole funkcjonuje system kar i nagród (Statut szkoły). Prowadzona jest dokumentacja: książka wyjść uczniów, karty wycieczek, rejestry wypadków na terenie szkoły, ubezpieczenia uczniów. Zgromadzone są aktualne przeglądy techniczne urządzeń, przeszkolonych nauczycieli z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, codziennie w szkole pracuje pielęgniarka. Te działania powodują eliminację zagrożeń i prowadzą do właściwych zachowań. Respektowanie norm społecznych było też przedmiotem ewaluacji wewnętrznej w 2012 r. Na skutek tych analiz dokonywano zmian w statucie, SPW, SPP (w 2010 –

2013). Dotyczyły one m.in. poszerzenia zadań w SPP (dodano program „Nie – dopalaczom”), klasyfikacji i informowania uczniów i rodziców, zasad korzystania z monitoringu, udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Przeprowadzone analizy prowadziły też do zmian w klasowych programach wychowawczych.

Obszar badania: W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice

W spójnej opinii wszystkich respondentów w modyfikacjach działań wychowawczych szkoły w ograniczonym zakresie biorą udział uczniowie i rodzice. Ich inicjatywy w są analizowane i wspólnie realizowane.

Dyrektor podaje, że wspólnym dziełem wszystkich nauczycieli, rodziców i uczniów szkoły jest Szkolny Program Wychowawczy. W szkole najważniejszy jest uczeń, przygotowywany i wychowywany do życia w rodzinie, w społeczeństwie, do podjęcia obowiązków wobec ojczyzny, do aktywnego znalezienia się w życiu gospodarczym. Uczniowie mają wpływ na działania szkoły w zakresie realizacji treści wychowawczych. Mogą inicjować różnego rodzaju rozwiązania. Najczęściej zgłaszanymi przez uczniów działaniami, które chcieliby realizować i realizują są imprezy szkolne i pozaszkolne, t.j. Święto Patrona Szkoły „Imieniny Mikołaja Kopernika - Patrona Szkoły”, organizacja obchodów jubileuszu 85-lecia szkoły, dzień otwarty szkoły, targi edukacyjne podczas Dni Siedlec, Walentynki (koncert i poczta), szkolne spotkania wigilijne, pierwszy dzień wiosny. Uczniowie są otwarci na działalność na rzecz środowiska oraz potrzeby innych osób. W związku z tym podejmują inicjatywy działalności charytatywnej. Pracują jako wolontariusze w Caritas Diecezji Siedleckiej. Współpracują z DPS „Dom nad Stawami” w Siedlcach, z SOS „Wioska Dziecięca”, z Bankiem Żywności i Domem Dziecka „Pod Kasztanami” w Siedlcach i Domem Dziecka „Dom na Zielonym Wzgórzu” w Kisielanach. Zaangażowali się w akcję zbierania nakrętek z przeznaczeniem na sprzęt dla chorych dzieci. Włączają się w akcję charytatywną Dzieci – Dzieciom organizowaną przez Wspólnotę Polską na rzecz środowisk polskich na Białorusi i Ukrainie, akcję „Góra Grosza”, „Szlachetna paczka”. Uczniowie mają możliwość zgłaszania swoich propozycji tematów realizowanych na godzinach wychowawczych. Wychowawcy, opracowując Program wychowawczy swojej klasy, uwzględniają sugestie i propozycje uczniów. Wychowankowie często zgłaszają propozycje organizowania wycieczek, wyjść na spektakle, teatryki, do kina, na wykłady, koncerty, do muzeum oraz różnorodnych imprez klasowych, t.j. Wigilia klasowa, Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka, Mikołajki. Przedstawicielem całej społeczności uczniowskiej jest Samorząd Uczniowski. Jego zadaniem jest między innymi opiniowanie SPP i SPW, współpraca z Dyrekcją Szkoły i Radą Pedagogiczną, zgłaszanie wniosków i postulatów Dyrekcji, typowanie uczniów do nagród i wyróżnień. Członkowie Samorządu Uczniowskiego w nagrodę za swą pracę jeżdżą na wycieczki. Rodzice są głównymi wychowawcami swoich dzieci. Zadaniem szkoły jest wspieranie ich w pełnieniu tej ważnej roli. W związku z tym bardzo istotna dla prawidłowego rozwoju ucznia jest współpraca szkoły z rodzicami. Rodzice aktywnie włączają się w kształtowanie procesu wychowawczego w szkole. Reprezentację rodziców uczniów stanowi Rada Rodziców. Może ona występować do Rady Pedagogicznej i Dyrektora z wnioskami i opiniami dotyczącymi wszystkich spraw szkoły. Rada Rodziców opiniuje Szkolny Program Profilaktyczny i Szkolny Program Wychowawczy, opiniuje ocenę dorobku zawodowego nauczyciela stażysty, nauczyciela kontraktowego i nauczyciela mianowanego, wydaje opinie w sprawie dodatkowych zajęć edukacyjnych umieszczonych w szkolnym planie nauczania, może wnioskować do Dyrektora szkoły o ocenę pracy nauczyciela. Wszyscy rodzice uczniów szkoły mogą zgłaszać swoje propozycje działań wychowawczych. Cenną i zaakceptowaną przez szkołę propozycją rodziców było umożliwienie korzystania przez uczniów i rodziców z konsultacji indywidualnych z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Od dwóch lat psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach pełni dyżur w naszej szkole. Rodzice aktywnie włączają się w organizację uroczystości szkolnych, t.j. Dzień Edukacji Narodowej, rozpoczęcie

i zakończenie roku szkolnego. W pracy wychowawczej wychowawcy klas uwzględniają sugestie rodziców dotyczące zasad usprawiedliwiania nieobecności uczniów na lekcjach, np. w miejsce dzienniczków w niektórych klasach wprowadzono segregatory z indywidualnymi kartami usprawiedliwień. Celem tych działań jest kontrola przez rodziców frekwencji uczniów i weryfikacja dostarczanych przez ucznia usprawiedliwień. Wpłynęło to na poprawę frekwencji w tych klasach z 69,19% w kl.I do 74,6% w kl.II. Rodzice z wychowawcą klasy ustalają zasady indywidualnych kontaktów w sprawach dotyczących wyników nauczania, frekwencji, zachowania ucznia. Są to kontakty telefoniczne, mailowe, wizyty w szkole. Rodzice mają również wpływ na wybór działań wychowawczych, które znajdują się w programie wychowawczym klasy na dany rok szkolny. Zgłaszają propozycje wycieczek i imprez klasowych. Z badań prowadzonych przez szkołę w ramach ewaluacji wewnętrznej wynika, że zdaniem rodziców najbardziej przestrzeganą normą społeczną jest dbałość szkoły o bezpieczeństwo uczniów, o szacunek dla innych oraz troska o wspólne dobro. Rodzice uważają, że ich dzieci czują się w szkole dobrze i bezpiecznie. Zdaniem rodziców nauczyciele analizują zachowania uczniów i podejmują działania wychowawcze mające na celu wyeliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań. Rodzice sugerowali, że szkoła powinna kontynuować dotychczasowe działania wychowawcze, gdyż przynoszą one pożądaną efekt wychowawczy. W opinii nauczycieli dla rodziców najbardziej przestrzeganą w szkole normą społeczną jest „dbanie o bezpieczeństwo” oraz „dbanie o wspólne dobro” i „szacunek do innych”. Wg ankietowanych ich dzieci czują się w szkole bezpiecznie. Ankietowani uważają także, że nauczyciele analizują zachowania uczniów i podejmują działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań. Rodzice sugerowali, że szkoła powinna kontynuować dotychczasowe działania wychowawcze, gdyż przynoszą one pożądaną efekt wychowawczy. Najciekawsze spośród zgłoszonych przez rodziców propozycji w zakresie modyfikacji działań wychowawczych dotyczyły ograniczenia korzystania przez uczniów z urządzeń telekomunikacyjnych (np. telefonów) na zajęciach dydaktycznych. Cenną i zaakceptowaną przez szkołę propozycją rodziców było umożliwienie korzystania przez uczniów i rodziców z konsultacji indywidualnych z psychologiem z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej. Według nauczycieli dla uczniów najbardziej przestrzeganą w szkole normą społeczną jest „szacunek do innych” i „realizowanie obowiązku szkolnego” oraz „kultura osobista i higiena”. Ich zdaniem przestrzeganiu norm społecznych najbardziej sprzyjają: dyżury nauczycieli na przerwach, lekcje wychowawcze i obecność kamer. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, znają normy, wiedzą, jakich się od nich zachowań oczekuje, ale nie zawsze ich przestrzegają i nie wszyscy prezentują właściwe zachowanie (10% uczniów wykazuje różne uchybienia). Młodzież wie, jakich zachowań się od nich oczekuje, większość ankietowanych zaznaczyło, że wymagania zostały im przedstawione przez nauczycieli i wychowawców, którzy odwołują się na lekcjach do SPW i SPP bądź Statutu Szkoły. Spośród propozycji modyfikacji zgłaszanych przez uczniów na uwagę zasługuje, m in. wprowadzenie tzw. Kartek-niepytek (tj. dołączanych do gazetki szkolnej kart usprawiedliwiających jednorazowe nieprzygotowanie uczniów do wybranych zajęć lekcyjnych). Na wniosek uczennic rozpatrzono pozytywnie możliwość zmiany obuwia na inne (np. czeszki) niż obowiązujące w szkole warriory. Oprócz tego zaakceptowaną propozycją uczniowską było wyłączenie dwóch miesięcy w roku szkolnym (wrzesień, czerwiec) z obowiązku zmiany obuwia. Rodzice mają możliwość zgłaszania propozycji dotyczących zasad postępowania w szkole. Mieli wpływ na zmianę obuwia, skrócenie czasu tzw. spóźnień na lekcje, na spotkaniach rodziców są przedstawiane szkolne regulaminy i zasady oceniania. Brane są pod uwagę opinie rodziców w zasadzie we wszystkich sprawach. Rodzice znają dokumenty szkolne.

W opinii uczniów mogą zgłaszać propozycje dotyczące zasad postępowania w szkole, swoich praw i obowiązków. Znają Statut i WSO, cieszą się, że chodzą do tej szkoły. Wszyscy się w niej znają, są zintegrowani. Są inicjatorami wspólnych wyjść do kina, teatru, wycieczek klasowych, np. zwiedzanie zabytków Siedlec. Organizują wg własnego pomysłu imprezy szkolne i klasowe. Z inicjatywy uczniów odbyły się zajęcia

integracyjne w Chlewiskach. Wykazują chęć uczestniczenia w sportowych zajęciach pozalekcyjnych, szczególnie w sekcji koszykówki. Mają wpływ (na lekcjach wychowania fizycznego) na kolejność realizowanych tematów lekcji. Mają możliwość wyboru miejsca odbywania praktycznej nauki zawodu, wskazując zakład pracy, w którym odbędą zajęcia praktyczne lub wybierając zakład z listy zaproponowanej przez szkołę. Dyrektor szkoły po zakończeniu praktyk bada opinie uczniów o na temat przebiegu tych zajęć, w tym przestrzegania regulaminu pracy, zasad BHP, realizacji programu praktyki, stosunków interpersonalnych. Wnioski z tych badań bierze pod uwagę, organizując kolejny etap praktycznej nauki zawodu. Nauczyciele wychodzą z szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych, uczniowie mają możliwość wyboru według własnych potrzeb i zainteresowań. Uczniowie aktywnie uczestniczyli w zajęciach z doradztwa zawodowego w ramach ogólnopolskiej kampanii „Świadomie wybierz przyszłość”.

Raport sporządzili

- Barbara Radman
- Hanna Bolesta

Kurator Oświaty:

.....